

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Lokalt høringsnotat

**Vandplan for hovedvandopland
1.5 Randers Fjord**

**Resumé og kommentering af hørings svar af
lokal karakter**

Januar 2012

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning	4
1.1 Høringsnotatets opbygning og indhold	4
2.0 Vandløb	5
2.1 Resume.....	5
2.2 Miljømål.....	6
2.3 Datagrundlag og fagligt grundlag	10
2.4 Påvirkninger	16
2.5 Virkemidler og indsatsprogram	18
2.5.1 Vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse	18
2.5.2 Afhjælpning/Fjernelse af spærringer	23
2.5.3 Åbning af rørlagte vandløb	24
2.6 Sammenhæng med Natura 2000	27
2.7 Andre lokale forhold	27
3.0 Kystvande	28
3.1 Resume.....	28
3.2 Miljømål.....	28
3.3 Datagrundlag og fagligt grundlag	28
3.4 Påvirkninger	28
3.5 Virkemidler og indsatsprogram	30
3.5.1 Randzoner	30
3.5.2 Efterafgrøder.....	30
3.5.3 Vådområder	31
3.6 Sammenhæng med Natura 2000	31
3.7 Andre lokale forhold	31
4.0 Søer	32
4.1 Resume.....	32
4.2 Miljømål.....	32
4.3 Datagrundlag og fagligt grundlag	35
4.4 Påvirkninger	38
4.5 Virkemidler og indsatsprogram	39
4.5.1 Randzoner	40
4.5.2 P-ådale.....	40
4.5.3 Spildevandsrensning	41
4.5.4 Sø-restaurering	41
4.5.5 Andehold	41
4.6 Sammenhæng med Natura 2000	42
4.7 Andre lokale forhold	42

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

5.0 Spildevand	43
5.1 Resume.....	43
5.2 Datagrundlag og fagligt grundlag	43
5.3 Virkemidler og indsatsprogram	44
5.3.1 <i>Spildevandsrensning</i>	46
5.4 Andre lokale forhold	47
6.0 Grundvand.....	48
6.1 Resume.....	48
6.2 Miljømål.....	48
6.3 Datagrundlag og fagligt grundlag	48
6.4 Påvirkninger	49
6.5 Sammenhæng med Natura 2000	50
6.6 Andre lokale forhold	50
7.0 Særlige emner.....	52
7.1 Resume.....	52
7.2 Akvakultur	52
7.3 Kraftværksøer.....	52
7.4 Havne og klappladser.....	52
7.5 Ejendomsret og økonomi	52

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

1.0 Indledning

Forslag til vandplaner for Danmarks i alt 23 hovedvandoplande var – sammen med forslag til 246 Natura 2000-planer - i 6 måneders offentlig høring fra 4. oktober 2010. Efter udløbet af høringsfristen var der indkommet over 4.200 høringsvar.

Justeringerne af vandplanerne på baggrund af høringsvarene indebar, at der blev gennemført en kort supplerende høring i perioden fra 2.-10. december 2011. Den supplerende høring adskilte sig fra den tidligere høring ved, at det som udgangspunkt alene var berørte grundejere, der var omfattet af høringen.

Naturstyrelsen har udarbejdet et generelt høringsnotat med resuméer af og kommentarer til de synspunkter i høringsvarene, som er af overordnet og generel karakter. Det drejer sig fx om bemærkninger til høringsprocessen, miljømålene for vandområderne, det faglige grundlag for vandplanerne, virkemidler, økonomi og anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser.

Det generelle høringsnotat indeholder også et resume af den supplerende høring og oplysninger om de bestemmelser i vandrammedirektivet og miljømålsloven, som høringerne er gennemført på baggrund af.

Ud over det generelle høringsnotat har Naturstyrelsen udarbejdet 23 notater – ét for hvert hovedvandopland.

I dette notat resumeres alle de indkomne høringsvar, som er af lokal og stedspecifik karakter i tilknytning til vandområderne i hovedvandopland 1.5 Randers Fjord. Høringsvarene er kommenteret, og det oplyses hvor relevant, om og hvordan høringsvarene har haft indflydelse på udformningen af de endeligt vedtagne vandplaner.

Samtlige høringsnotater findes på Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk).

1.1 Høringsnotatets opbygning og indhold

Høringsnotatet er opbygget således, at indkomne høringsvar i relation til den forslåede vandløbsindsats resumeres og kommenteres i kapitel 2. Herefter følger kapitler om høringsvarene i relation til indsatserne for henholdsvis kystvande, søer, spildevand og grundvand. I det afsluttende kapitel 7 behandles høringsvar om ”Særlige emner”.

Som nævnt omhandler notatet kun høringsvar af lokal og stedspecifik karakter. For så vidt angår høringsvar af mere overordnet og generel karakter henvises der i dette notat til det generelle høringsnotat.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

2.0 Vandløb

2.1 Resume

Der er i høringsfasen fra 4. okt. 2010 til 6. april 2011 modtaget 134 hørings svar vedrørende vandløbene i oplandet til Randers Fjord. De er kommet fra DTU Aqua, Kulturstyrelsen (tidligere Kulturstyrelsen), Naturstyrelsen Kronjylland, 13 kommuner, 4 organisationer, 3 virksomheder og 111 lodsejere eller lodsejerlaug. Mange af disse hørings svar omhandler flere forhold i flere forskellige vandløb.

Hørings svarene omhandler:

- ønske om opdateret datagrundlag
- ønske om ændret målsætning
- ønske om ændret klassificering
- ønske om ændret indsats
- bemærkninger vedrørende tilstand
- bemærkninger vedrørende påvirkninger
- ønske om flere vandløb omfattet af vandplanen
- ønske om at udtage vandløb af vandplanen
- konkrete tilføjelser eller tilrettelser af kortgrundlaget
- Indvirkning på egen matrikel

Hørings svar omhandlende problemstillinger af mere generel karakter vedr. vandløb, f.eks. forhold vedr. kompensation og erstatning, defigurering af marker, anvendte virkemidler, ambitionsniveau o. lign., er behandlet i høringsnotatet om overordnede og generelle hørings svar til vandplanerne (se www.naturstyrelsen.dk).

Hørings svar modtaget i forbindelse med den supplerende høring i december 2011 er behandlet i bilag 1 til høringsnotatet om overordnede og generelle hørings svar til vandplanerne (se www.naturstyrelsen.dk).

Naturstyrelsen har individuelt forholdt sig til de ændringsforslag, som er omtalt i de lokale hørings svar for oplandet til Randers Fjord.

På baggrund af bl.a. de indsendte hørings svar er det på landsplan besluttet at gennemføre flere generelle justeringer af datagrundlaget og vandløbsindsatsen i vandplanerne. Følgende generelle justeringer påvirker således indsatsen i vandløbene i oplandet til Randers Fjord:

- Naturstyrelsen har efter høringen justeret omfanget af hvilke vandløb, der er omfattet af vandplanerne efter ensartede retningslinjer for hele landet. Ensretningen betyder, at vandløb beliggende i oplande mindre end 10 km² udelades, medmindre vandløbene har høj naturværdi eller allerede har opnået god økologisk tilstand. De udeladte vandløb vil derved typisk være vandløb, der i de tidligere regionplaner var lempet målsat med det primære formål at aflede vand.
- Naturstyrelsen har opdateret datagrundlaget med data frem til og med 2010. Inddragelsen af nye data bevirker, at indsatsbehovet bortfalder, reduceres eller ændres i en hel del vandløb.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

- Ændringerne i indsatsprogrammet betyder, at der skal ske nye indsatser i form af ændret vandløbsvedligeholdelse eller restaurering på strækninger, hvor ny viden om tilstanden viser, at der er et indsatsbehov. Der vil også være tale om nye indsatser i form af ændret vandløbsvedligeholdelse på strækninger med størst naturpotentiale, hvor hovedårsagen til manglende målopfyldelse er forringede fysiske forhold, men hvor der også kan være påvirkning af spildevand fra spredt bebyggelse
- Videre er der vandløbsstrækninger med indsatser, hvor de tidligere indsatser er justeret. Det drejer sig om justerede indsatser på strækninger, hvor der i høringen var anført, at der både skulle gennemføres ændret vandløbsvedligeholdelse og restaurering. Disse indsatser er justeret, så der kun anvendes ét virkemiddel på en given vandløbsstrækning.
- Der sker yderligere justering af indsats i vandløb i større private skove. Justeringen betyder, at indsatsen alene omfatter restaurering.
- Endelig sker der en justering af indsatsen i okkerpåvirkede vandløb, hvor der i høringen var anvendt virkemidlet vandstandshævning. I disse vandløb anvendes der nu i stedet virkemidlet ændret vandløbsvedligeholdelse.
- Indsatsen over for spærringer i vandløbene er justeret og prioriteret, så den omfatter spærringer i vandløb med stort naturpotentiale og med sigte på at opnå passage i større sammenhængende vandsystemer.

De generelle justeringer imødekommer i betydeligt omfang de lokale ændringsønsker vedr. målsætning og indsats i vandløb, der er givet udtryk for i høringssvarene.

2.2 Miljømål

Skærpelse af miljømål

Sammenfatning af høringssvar

Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har fremsendt høringssvar hvori der foreslås en skærpelse af målsætningen og målsætningskravene for specifikke vandløbsstrækninger, f.eks. fra god til høj økologisk tilstand, fra blødbundsvandløb til ”normalt” vandløb, eller fra kunstigt/stærkt modificeret vandløb til ”normalt” vandløb.

Dette begrundes typisk med at der forligger nyere data der påviser behovet for dette, eller at vandløbet har potentiale til en bedre miljøtilstand end den aktuelle.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har gennemgået alle de indkomne forslag til skærpelse af målsætningen og målsætningskravene, og har revurderet målsætning og indsats for de pågældende vandløbsstrækninger.

DVFI-kravet for vandløbsstrækninger sættes ikke højere end faunaklasse 5, svarende til god økologisk tilstand, med mindre den aktuelle tilstand for vandløbsstrækningen allerede er faunaklasse 6 eller 7.

Inddragelsen af nye data frem til og med 2010, bevirker dog at flere af disse ændringsønsker kan imødekommes, fordi miljøtilstanden for de pågældende vandløbsstrækninger er blevet forbedret i de senere år.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, er målsætning og tilstandskrav således blevet skærpet på grundlag af hørings svarene:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Hovbæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Vissing Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Gjern Å

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, har ønsker om skærpelse af målsætning og tilstandskrav ikke kunnet imødekommes, jf. ovenstående bemærkninger om kriterier for fastlæggelse af skærpet mål:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alstrupmølle Bæk

Halling Bæk

Nibæk

Skader Å

Skørring Å

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Astrup Bæk

Hårbæk

Klapskov Bæk

Kvitbæk

Lerbjerg Bæk

Lopbæk

Store Fandensbakke Bæk

Tusø Bæk

Voer Mølleå

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø

Gelbæk

Voldby Bæk

Lempelse af miljømål

Sammenfatning af hørings svar

Kulturstyrelsen (tidligere Kulturstyrelsen), Favrskov Kommune, Horsens Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Skanderborg Kommune, Syddjurs Kommune, Århus Kommune, 2 virksomheder, Allingå Lodsejerlaug, Pumpelaget Hejbækken, Råby-Tørring Digelag og 8 lodsejere har fremsendt hørings svar hvori der foreslås en lempelse af målsætningen og målsætningskravene for specifikke vandløbsstrækninger, f.eks. fra høj til god økologisk tilstand, eller fra ”normalt” vandløb til blødbunds-/kunstigt-/stærkt modificeret vandløb.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Begrundelser for ønsker om lempelse af miljømålene er:

- At vandløbet er beliggende i et område uden naturlig forekomst af grus og sten og derfor bør udpeges som et blødbundsvandløb, med deraf følgende lempede miljømål.
- At vandløbet er en kunstigt gravet drænggrøft eller en pumpekanal og derfor bør udpeges som kunstigt eller stærkt modificeret, med deraf følgende lempede miljømål.
- At vandløbet forløber i forbindelse med bymæssig bebyggelse, bygninger, tekniske anlæg eller kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg der ikke kan fjernes, hvorfor vandløbet bør udpeges som stærkt modificeret, med deraf følgende lempede miljømål.
- At den utilfredsstillende miljøtilstand i vandløbet skyldes sommerudtørring, søpåvirkning eller andre naturgivne forhold, der gør at det fastsatte miljømål aldrig vil kunne opfyldes.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har gennemgået alle de indkomne forslag til lempelse af målsætningen og målsætningskravene, og har revurderet målsætning og indsats for de pågældende vandløbsstrækninger.

Det skal bemærkes at alene de generelle justeringer af vandløbsindsatsen, som beskrevet ovenfor, i betydeligt omfang imødekommer ønskerne i høringssvarene om lempelse af miljømål og målsætningskrav.

Det skal desuden bemærkes at såfremt den aktuelle tilstands er indekssværdi 5 eller bedre fastsættes målet til den aktuelle tilstand, idet tilstanden ikke må forringes, jf. vandrammedirektivets generelle bestemmelser.

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, er målsætning og tilstandskrav blevet lempet på grundlag af høringssvarene, hvilket i mange tilfælde medfører at indsatsbehovet bortfalder, reduceres eller ændres:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Albæk Møllebæk
Gml. Volkmølle Bæk
Kabeleng Bæk-tilløb
Kare Bæk
Neder Romalt Bæk
Støvring Enges Landkanal
Tilløb til Kabeleng Bæk
Vestre Landkanal
VI. Nord For Udby
VI. til Tangkær Grøft
Volkmølle Bæk
Øster Tørslev Å
Østre Landkanal

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alling Å
Bjælbæk
Gammeldal Bæk
Kastrup Bæk
Oksenbæk

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Mørke Bæk
Spånholm Bæk
Tilløb fra Kildelund
Tårupskov Bæk
Vidtykningsbæk
Delopland 1.5.C – Lilleå:

Garverbæk
Grøft sø f. Bondeslund
Hattemager Bæk
Hårbæk
Lille Vivild Bæk
Lilleå
Lopbæk***
Norrning Møllebæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Hjørthede Bæk
Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Haslund Bæk
Haurummose Bæk
Midtbæk

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Afløbet fra Søballe
Egholm Bæk
Holtsbæk
Langballe Bæk
Søndre Landkanal

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Tilløb til Åstruplund Bæk
Åstruplund Bæk

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, har ønsker om lempelse af målsætning og tilstandskrav ikke kunnet imødekommes:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Grund Bæk
Stenaltmark Bæk

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Holte Bæk
Ogstrup Bæk
Ring Bæk

Tøjstrup Bæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Astrup Bæk
Faurskov bæk
Ferdinandslund Bæk
Grøde Bæk
Lerbjerg Bæk
Lerbæk

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Lopbæk***

Lundal Bæk

Skjoldlev Bjerge Bæk

Spørring Å

Tusø Bæk

Tyrekær Bæk

Vinterslev Bæk

Vivild Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Elbæk

Nørreå

Tånum Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Afløb Rønge Mølledam

Dybdal Bæk

Elbæk

Frisenvold Bæk

Gjelå

Gjern Å

Grøft Hedegård

Thorsø Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Døde Å

*** For dette vandløb er der gennemført lempelser af miljømålet på nogle delstrækninger, mens ønsker om dette ikke kan imødekommes på andre delstrækninger.

Begrundelser for ikke at imødekomme disse ønsker er en eller flere af nedennævnte årsager:

- At der ikke vurderes at være datamæssigt grundlag for dette.
- At den pågældende vandløbsstrækning allerede har en lempet målsætning som blødbunds-, kunstigt- eller stærkt modificeret vandløb.
- At miljømålet for den pågældende vandløbsstrækning er tæt på at være opfyldt og at der samtidig er konstateret forringede fysiske forhold i vandløbet. I disse tilfælde vurderes det at alene en mindre forbedring af de fysiske forhold vil kunne give målopfyldelse, og at dette kan ske uden væsentlige gener for den landbrugsmæssige udnyttelse af de tilstødende arealer.

2.3 Datagrundlag og fagligt grundlag

Nye spærringer, rørlægninger og vandløb

Sammenfatning af hørings svar

DTU Aqua, Naturstyrelsen Kronjylland, Favrskov Kommune, Hedensted Kommune, Horsens Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Syddjurs Kommune, Viborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og Århus Lystfiskerforening har fremsendt hørings svar indeholdende oplysninger om spærringer, rørlægninger og vandløb i hovedvandoplandet, som angiveligt ikke er medtaget hørings materialet og derfor ønskes tilføjet.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har gennemgået og kontrolleret samtlige disse nye spærringer, rørlægninger og vandløb, og har i de fleste tilfælde tilføjet disse til datagrundlaget for den endelige vandplan. For flg. vandløbsstrækninger er der således blevet tilføjet nye spærringer og/eller rørlægninger eller et nyt vandløb er blevet medtaget:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Tjærby Bæk

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alstrupmølle Bæk

Ebbestrup Bæk

Skørring Å

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Astrup Bæk

Dronning Dagmars Kilde

Garverbæk

Kollerup Bæk

Lerbjerg Bæk

Lopbæk

Nymølleskov Bæk

Pøtmølle Bæk

Stensbæk

Vinterslev Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Dalsgårde Bæk Bjerringbro

Dollerup Bæk Viborg

Dollerup Møllebæk

Kolbæk

Mostgård Bæk

Rind Bæk

Vibæk

Vintmølle Å

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Afløb Hagsholm Mose

Aidt Bæk

Bøgelund Bæk

Dybdal Bæk

Gjelå

Grøft Hjermand Skov Brundmose

Grøft Hjermand Skov Kællinghøl

Grøft Hjermand Skov Langmose

Hagenstrup Møllebæk

Hedemølle Bæk

Hesselbæk

Møllebæk

Oks Bæk

Vandløb Bjerring

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Langvadsbæk
Nimdrup Bæk
Rodvigsballe Bæk
Sillerup Bæk
Vl. syd for Bakkely

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Alsted Bæk
Bærsnap Bæk
Lindved Bæk***
Sindbjerg Bæk
Vindbæk

For flg. vandløbstrækninger er de foreslåede nye spærringer, rørlægninger og vandløb ikke blevet tilføjet, hvilket generelt skyldes at der ikke findes åbent regionplan-målsat vandløb opstrøms en rørlægning, at der ikke vurderes at være en spærring det pågældende sted, eller at vandløbet ikke var specifikt målsat i regionplanen:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alling Å
Alstrupmølle Bæk
Skader Å

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Voer Mølleå

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Søkilde

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Kaldal Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø

Gudenå
Havbæk
Hesselballe Bæk
Lindved Bæk***
Tørring - Ølholm Bæk

*** For dette vandløb er der tilføjet nye spærringer/rørlægninger på nogle delstrækninger, mens ønsker om dette ikke kan imødekommes på andre delstrækninger.

Ikke-eksisterende spærringer, rørlægninger og vandløbsstrækninger

Sammenfatning af hørings svar

Naturstyrelsen Kronjylland, Favrskov Kommune, Odder Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Vejle Kommune, Viborg Kommune, Danmarks Naturfredningsforening og 11 lodsejere har fremsendt hørings svar indeholdende oplysninger om spærringer, rørlægninger eller vandløbsstrækninger i hovedvandoplandet, som angiveligt ikke længere eksisterer eller aldrig har eksisteret.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har gennemgået og kontrolleret samtlige disse spærringer, rørlægninger og vandløbsstrækninger, og har i de fleste tilfælde fjernet disse fra datagrundlaget for den endelige vandplan.

Det skal bemærkes at alene de generelle justeringer af vandløbsindsatsen, som beskrevet ovenfor, i betydeligt omfang imødekommer ønskerne i høringssvarene fjernelse af spærringer, rørlægninger eller vandløbsstrækninger i hovedvandoplandet, som angiveligt ikke længere eksisterer eller aldrig har eksisteret.

For flg. vandløb er der således blevet fjernet spærringer, rørlægninger eller selve vandløbsstrækningen:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Albæk Møllebæk

Stenaltmark Bæk

Stovbykær Grøft

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Grøft NV. f. Voldum

Grøft V. f. Nielstrup

Sdr. Landkanal

Tilløb fra Kildelund

VI. NV. f. Møllebækgård

VI. v. Koballe Skov

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Astrup Bæk

Hammel Skov Bæk

Klokkebakke Bæk

Lerbjerg Bæk

Lopbæk

Todbjerg Bæk

Vinterslev Bæk

VI. ved Haraldslund Skov

Vrangstrup Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Øster Velling Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Dyrehave Bæk

Dyrehave Bækkene

Grøft Hjermind Skov Kællinghøl

Hedelund Bæk

Orholm Bæk

Svigelmose Bæk

Tilløb til Svigelmosen Bæk

Vadsted Grøft

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Haldshave Grøft

Skærbæk

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø: Hastrup Bæk

For vandløbet Alstrupmølle Bæk i delopland 1.5.B – Alling Å er ønsket om fjernelse af en spærring ikke blevet imødekommet, da Naturstyrelsen vurderer at denne fortsat eksisterer.

Inddragelse af nye data

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Ikast-Brande Kommune, Vejle Kommune, Århus Lystfiskerforening, Vandløbslauget GST og 2 lodsejere har fremsendt høringssvar der påpeger at der eksisterer nyere data og/eller ønsker inddragelse af evt. nyere for bestemte vandløbsstrækninger, og at der foretages en revurdering af strækninger på dette grundlag, eller at indsatsbehovet først fastsættes når der foreligger nyere data.

Naturstyrelsens bemærkninger

Som nævnt ovenfor er det generelt på landsplan besluttet at inddrage data til og med 2010 i vandplanernes datagrundlag, og opdatere vurdering af tilstand og indsatsbehov på grundlag af disse, for de vandløbsstrækninger hvor nye data findes.

Det skal her bemærkes at det ikke nødvendigvis er det seneste datasæt for den enkelte vandløbsstrækning der alene anvendes ved tilstands- og indsatsvurderingen. Findes der f.eks. flere datasæt i perioden 2005-2010, anvendes tyngden i form af medianen af disse i vurderingen. Dette sker for at sikre at tilstandsvurderingen repræsenterer en stabil tilstand over en længere periode. For vandløbsstrækninger hvor nyere data ikke findes, anvendes fortsat det hidtidige datagrundlag til vurderingen af tilstand og indsatsbehov.

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, er der i høringssvarene givet oplysninger om nye data og/eller ønsket anvendelse af disse, og disse data er blevet inddraget i vurderingen hvis de findes:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alstrupmølle Bæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Todbjerg Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Gudenå Os Tange Sø

Voel Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Gudenå

Klovborg Bæk

Tinnet Bæk

Ændringer/fejl i forløb af vandløbsstrækninger eller rørlægninger eller i placeringen af spærringer

Sammenfatning af høringssvar

Naturstyrelsen Kronjylland, Favrskov Kommune, Hedensted Kommune, Norddjurs Kommune, Odder Kommune, Danmarks Naturfredningsforening og 9 lodsejere har fremsendt høringssvar der supplerer med faktuelle oplysninger vedr. det geografiske forløb af vandløbsstrækninger og rørlægninger, herunder bl.a. oplysninger om vandløb der løber igennem ikke-registrerede søer/vandhuller, samt fejl i placeringen af spærringer.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har gennemgået og kontrolleret samtlige disse vandløbsstrækninger, rørlægninger og spærringer, og har i de alle tilfælde opdateret datagrundlaget for den endelige vandplan, iht. de oplysninger der er givet i høringsvarene.

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, er der sket ændringer i det geografiske forløb af vandløbsstrækningen, rørlægninger heri eller ændringer i placeringen af spærringer:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Bjælbæk

Ebbestrup Bæk, vestlige tilløb

Nibæk

VI. øst for Auning

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Garverbæk

Lerbæk

Lopbæk

Marbæk

Præstholt Grøft

Rolbæk

Vissing By Bæk

VI. ved Haraldslund Skov

VI. øst for Stensbæk

Voldsted Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Middelhede Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Marbæk

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Kilder og øvrige tilløb

Marskendal Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Gudenå

Ølholm Bæk

Sletning af vandløbsstrækninger

Sammenfatning af høringsvar

Syddjurs Kommune og 3 lodsejere har fremsendt høringsvar hvori det ønskes at specifikke vandløbsstrækninger skal udgå/slettes af vandplanen, fordi disse oplyses at være kunstigt gravede grøfter uden naturmæssig værdi.

Naturstyrelsens bemærkninger

Som udgangspunkt er samtlige vandløbsstrækninger der var specifikt målsatte i regionplanerne, og kun disse, medtaget som vandløb i vandplanerne.

Hovedparten af de vandløbsstrækninger der i høringsvarene angives som grøfter og derfor ønskes slettet, var lempet målsatte i regionplanerne (typisk C-målsatte), er udpeget som blødbundsvandløb i vandplanerne eller er beliggende i pumpe- eller landvindingslag.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Som tidligere nævnt er det på landsplan besluttet at vandløb der tidligere var lempet målsatte (C-F) i regionplanerne, udgår af vandplanerne, med mindre sådanne vandløb allerede har god økologisk tilstand eller bedre (DVFI ≥ 5), eller der findes højere målsatte vandløbsstrækninger opstrøms, eller vandløbets oplandsareal er større end 10 km². Alene disse generelle justeringer imødekommer i betydeligt omfang de lokale ændringsønsker vedr. sletning af vandløbsstrækninger, der er givet udtryk for i høringssvarene.

For de vandløbsstrækninger der ikke er omfattet af de landsdækkende justeringer, har Naturstyrelsen revurderet målsætning, tilstand og indsatsbehov, og i nogle tilfælde foretaget yderligere ændringer.

For flg. vandløb eller delstrækninger heraf, er det i høringssvarene foreslået at disse helt eller delvist slettes fra vandplanernes datagrundlag, hvilket ikke kan imødekommes, idet vandløbene samlet set vurderes, at have et naturmæssigt potentiale, der gør at de bør medtages i indsatsprogrammet:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Skelbæk

Skelå

Termestrup Grøft

Vestre vandløb i Karlby Mose

Delopland 1.5.E -Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Marbæk

2.4 Påvirkninger

Okker

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Norddjurs Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har fremsendt høringssvar hvori det anføres at specifikke vandløbsstrækninger enten er okkerpåvirkede eller ikke længere er det, hvorfor der ønskes ændring i indsatsen mht. okker for disse vandløbsstrækninger.

Det drejer sig om flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alstrupmølle Bæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Rolbæk

Pøtmølle Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Grundel Bæk

Mostgård Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Afløb Fårup

Astrup Bæk Hvorslev

Grøft Hjermand Skov Brundmose

Grøft Hjermand Skov Kællinghøl

Grøft Hjermand Skov Langmose

Tange Å

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Tilløb Trine Møllebæk

Trine Møllebæk

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

VI. sydvest f. Rødkærshøj

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har revurderet tilstand og indsatsbehov for disse vandløbsstrækninger, således at indsatsen vurderes at kunne reducere okkerpåvirkningen tilstrækkeligt til at der kan opnås målopfyldelse.

For enkelte af de anførte vandløbsstrækninger er målet allerede opfyldt på nuværende tidspunkt, og der fastsættes kan derfor ikke yderligere indsats overfor okker i disse vandløb.

Punktkilder

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Ikast-Brande Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Syddjurs Kommune, Vejle Kommune, Langå Sportsfiskerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Hulbæk Vandløbslaug, Pumpelaget Hejbækken, Pumpelaget Oksenbækken og 4 lodsejere har fremsendt høringssvar hvori det anføres at specifikke vandløbsstrækninger enten er påvirkede af punktkilder (renseanlæg, regnbetingede udledninger, spredt bebyggelse mm.), hvor dette ikke tidligere har været registreret, eller ikke længere er det, hvorfor der ønskes ændring i indsatsen mht. punktkilder for disse vandløbsstrækninger.

Det skal bemærkes at alene de generelle justeringer af vandløbsindsatsen, som beskrevet ovenfor, i visse tilfælde imødekommer ønskerne i høringssvarene ændringer i punktkildeindsatsen.

Det drejer sig om flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Stenalt Møllebæk

Stenaltmark Bæk

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Gammeldal Bæk

Hejbæk

Hornslet Bæk

Oksenbæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Garverbæk

Granslev Å

Haurum Bæk

Houlbjerg Bæk

Spørring Å

VI. fra Bavnehøj

VI. ved Haraldslund Skov

Voer Mølleå

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Søbæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Klovborg Bæk

Vonge Bæk

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har revurderet tilstand og indsatsbehov for disse vandløbsstrækninger, således at indsatsen vurderes at kunne reducere punktkildepåvirkningen tilstrækkeligt til at der kan opnås målopfyldelse.

For enkelte af de anførte vandløbsstrækninger er målet allerede opfyldt på nuværende tidspunkt, og der kan fastsættes derfor ikke yderligere indsats overfor punktkilder i disse vandløb.

I en del vandløb kan der konstateres en påvirkning som følge af udledning af organisk stof, som ikke vurderes at kunne modvirkes alene ved forbedring af de fysiske forhold i vandløbet, men det er ikke muligt ud fra de foreliggende data at vurdere hvorfra denne punktkildepåvirkning stammer. I disse tilfælde forventes det at vandløbsmyndigheden (kommunen) opsporer og afhjælper problemet som en del af den generelle miljøregulering, der ligger udenfor vandplanernes rammer.

For yderlige oplysninger om punktkildeindsatsen henvises til høringsnotatet om punktkilder for hovedvandopland Randers Fjord.

Vandindvinding

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune og Viborg Kommune har fremsendt høringssvar hvori det anføres at specifikke vandløbsstrækningers vandføring enten er påvirkede, eller forventes at blive påvirkede, af indvinding af grundvand til drikkevandsforsyning, ud over det normalt tilladte påvirkningsniveau. Det drejer sig om flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Hovbæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Kolbæk

Mikkelsbæk

Nørremølle Å Ns Loldrup Sø

Søndermølle Å

Vintmølle Å

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Møllebæk

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har revurderet tilstand og indsatsbehov samt den tilladte og aktuelle påvirkning fra vandindvinding for disse vandløbsstrækninger, således at indsatsen vurderes at være tilstrækkelig til at der kan opnås målopfyldelse. I alle tilfælde vurderes det, at målet allerede er opfyldt eller kan opfyldes alene ved forbedring af vandløbets fysiske forhold, så der ikke skal ske reduktion af den nuværende vandindvinding i oplandet til det pågældende vandløb.

For yderlige oplysninger om vandindvinding henvises til høringsnotatet om grundvand for hovedvandopland Randers Fjord.

2.5 Virkemidler og indsatsprogram

2.5.1 Vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Skanderborg Kommune, Vejle Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Allingå Lodsejerlaug og 11 lodsejere har fremsendt

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

høringssvar, hvori der ønskes ændringer af indsatsen mht. restaurering og/eller ændret vandløbsvedligeholdelse på specifikke vandløbsstrækninger. Der er hovedsageligt tale om ønsker til bortfald, reduktion eller udskydelse af indsatsen, mens der kun er enkelte høringssvar, der påpeger behov for yderligere indsats.

Begrundelser for ønsker om bortfald, reduktion eller udskydelse af indsatsen mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse er:

- At vandløbet er en kunstigt gravet drængrøft, en pumpekanal eller af andre årsager er af så ringe kvalitet, at det under alle omstændigheder vurderes umuligt at opnå det fastsatte miljømål.
- At den utilfredsstillende miljøtilstand i vandløbet skyldes andre forhold, f.eks. punktkilder, søpåvirkning eller udtørring.
- At der aldrig foretages vedligeholdelse af vandløbet.
- At vandløbet allerede er blevet restaureret.
- At nedstrøms forhold, f.eks. genåbning af rørlagte strækninger, bør gennemføres først.
- At der foreligger nyere data, der forventes at give mål opfyldelse, hvorfor indsatsen er unødvendig.
- At vandløbet er beliggende i et eksisterende eller planlagt vådområde.

Naturstyrelsens bemærkninger

Alene de generelle justeringer af datagrundlaget og vandløbsindsatsen, som er beskrevet ovenfor, imødekommer i betydeligt omfang ønskerne om ændringer af indsatsen mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse i høringssvarene. Herudover har Naturstyrelsen revurderet tilstand, målsætning og indsatsbehov for samtlige de vandløbsstrækninger der påpeges ændringsønsker for i høringssvarene. Resultaterne af denne revurdering er anført herunder.

Ønsker om yderligere indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Vejle Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har fremsendt høringssvar, der påpeger behov for forøget indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse på specifikke vandløbsstrækninger.

Naturstyrelsens bemærkninger

En forudsætning for at imødekomme dette er, at der foreligger konkrete data for den enkelte vandløbsstrækning, der tydeligt påviser et behov for netop denne indsats. Naturstyrelsen vurderer således, at ønsker om forøget indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse kan imødekommes for flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alling Å

VI. Fra Galten Mark

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Østergård Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Feldmose-Fousing Bæk***

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Tilsvarende vurderer Naturstyrelsen, at ønsker om forøget indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse ikke kan imødekommes for følgende vandløb eller delstrækninger heraf, jf. bemærkningerne ovenfor:

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Hovbæk

Kollerup Bæk

Lilleå

Voer Mølleå

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Feldmose-Fousing Bæk***

***For dette vandløb er der påført forøget indsats mht. restaurering eller ændret vedligeholdelse på nogle delstrækninger, mens der ikke vurderes at være behov for dette på andre delstrækninger.

Ønsker om bortfald, reduktion eller udskydelse af indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Skanderborg Kommune, Allingå Lodsejerlaug og 11 lodsejere har fremsendt høringssvar, der påpeger, at indsatsen mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse på specifikke vandløbsstrækninger bør bortfalde, reduceres eller udskydes.

Naturstyrelsens bemærkninger

Efter at Naturstyrelsen har gennemført ovennævnte landsdækkende justeringer af vandløbsindsatsen og en revurdering af de foreliggende oplysninger for de enkelte vandløbsstrækninger, kan ønsker om bortfald, reduktion eller udskydelse af indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse helt eller delvist imødekommes for følgende vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Øster Tørslev Å

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Gml. Oksenbæk

Hejbæk

Ogstrup Bæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Risvang Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Gjern Å

Gudenå***

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Alling Bæk

Hulbæk

Svejbæk-tilløb

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Ønsker om bortfald, reduktion eller udskydelse af indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse vurderes ikke at kunne imødekommes for følgende vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Grund Bæk

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Alling Å

Skelå

Delopland 1.5.C – Lilleå

Hovbæk

Lilleå

Lopbæk

Pøtmølle Bæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Elbæk

Hornsøgård Bæk

Middelhede Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Gudenå***

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø.

Forlev Bæk

Hedekov Bæk

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Vindelev Bæk

***For dette vandløb er indsatsen mht. restaurering eller ændret vedligeholdelse reduceret på nogle delstrækninger, mens ønsket om dette ikke kan imødekommes på andre delstrækninger.

Begrundelser for ikke at imødekomme disse ønsker er en eller flere af nedennævnte årsager:

- At der slet ikke er foreslået indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse for den pågældende vandløbsstrækning, f.eks. fordi målet allerede er opfyldt.
- At indsats mht. restaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse for den pågældende vandløbsstrækning allerede er omfattet af en undtagelsesbestemmelse, der betyder at indsatsen er udskudt til en senere planperiode.
- At der ikke foreligger nye data, som kan begrunde dette.
- At målet for den pågældende vandløbsstrækning er tæt på at være opfyldt, og at der samtidig er konstateret forringede fysiske forhold i vandløbet. I disse tilfælde vurderes det, at alene en mindre forbedring af de fysiske forhold vil kunne give målopfyldelse, og at dette kan ske uden væsentlige gener for den landbrugsmæssige udnyttelse af de tilstødende arealer.

Restaureringsforslag

Sammenfatning af høringssvar

Langå Sportsfiskerforening, Århus Lystfiskerforening, Hulbæk Vandløbslaug, Vandløbslauget GST og to lodsejere har fremsendt høringssvar, hvori der anføres konkrete forslag til forbedring af miljøtilstanden og de fysiske forhold på specifikke vandløbsstrækninger. Det drejer sig om flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Auning Kær-vandløb

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Lilleå

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Søbæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Begtrup Bæk

Gudenå Os Tange Sø

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Gudenå

Naturstyrelsens bemærkninger

Det ligger udenfor vandplanernes rammer, at angive præcist hvordan f.eks. ændringer af de fysiske forhold i de enkelte vandløb skal gennemføres i praksis. Dette fastlægges efter nærmere aftale mellem de involverede parter (herunder lodsejere) i de handleplaner og konkrete projekter, som skal udmønte vandplanernes indsats i praksis.

Disse handleplaner og projektet udarbejdes normalt af kommunerne, og forslagene kan derfor med fordel fremsendes til de respektive kommuner, så disse evt. kan anvende materialet ved udarbejdelsen af handleplanerne.

Ophævelse af undtagelsesbestemmelser/tidsfristforlængelse

Sammenfatning af hørings svar:

Danmarks Naturfredningsforening har fremsendt hørings svar hvori der anføres forslag til ophævelse af eksisterende undtagelsesbestemmelser i form af tidsfristforlængelse af indsatsen mht. vandløbsrestaurering eller ændret vandløbsvedligeholdelse på specifikke vandløbsstrækninger. Det drejer sig om flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Lundal Bæk

Vising By Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Anbæk Grøft

Naturstyrelsens bemærkninger:

Naturstyrelsen har gennemgået alle de indkomne hørings svar hvori der ønskes en ophævelse af eksisterende undtagelsesbestemmelser i form af tidsfristforlængelse, og har på grundlag af de indsendte oplysninger samt øvrige data revurderet undtagelsesbestemmelserne for de enkelte spærringer.

Generelt har Naturstyrelsen ikke kunnet imødekomme de foreslåede ophævelser af undtagelsesbestemmelser i form af tidsfristforlængelse, da der ikke vurderes at være grundlag for at fremrykke indsatsen i netop disse vandløb ifht. andre tilsvarende vandløb. I enkelte tilfælde har de pågældende vandløbsstrækninger dog, efter inddragelse af nyere data som tidligere beskrevet, nu opnået målopfyldelse, hvorfor den fastsatte indsats og undtagelsesbestemmelser kan bortfalde.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Øvrige generelle indsigelser vedr. konsekvenser af vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse

Sammenfatning af hørings svar

I oplandet til Randers Fjord er indsendt 94 hørings svar vedr. vandløbsrestaurering og ændret vandløbsvedligeholdelse på forskellige vandløbsstrækninger, hvor lodsejere udtrykker generel bekymring for, at dette vil medføre væsentlige forringelser af vandføringsevnen i vandløbene med oversvømmelse af de tilstødende arealer til følge. Dette kan medføre forringet dyrkningssikkerhed og øget vedligeholdelse af dræn. Der ønskes gennemført konsekvensvurderinger for de påtænkte indsatser.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat, afsnit "2.6.6. Ændret vandløbsvedligeholdelse, herunder påvirkninger af dræn" og afsnit "2.6.7. Vandløbsrestaurering, herunder påvirkning af dræn".

2.5.2 Afhjælpning/fjernelse af spærringer

Sammenfatning af hørings svar

Naturstyrelsen Kronjylland, Favrskov Kommune, Silkeborg Kommune og 3 lodsejere har fremsendt hørings svar hvori der ønskes en nedprioritering der indebærer at afhjælpningen af specifikke spærringer bortfalder eller udskydes til en senere planperiode.

Begrundelser for ønsker om bortfald eller nedprioritering af indsats ifht. specifikke spærringer er:

- At der ikke menes at være vandløb af tilstrækkelig naturmæssig værdi opstrøms spærringen.
- At der er problemer med tekniske anlæg i tilknytning til spærringen, f.eks. bygninger, veje, pumpestationer o.lign.
- At spærringen er en del af en kulturhistorisk bevaringsværdig lokalitet, f.eks. vandmøller, parkanlæg o.lign.
- At det er tale om opstemningsanlæg til søer, damme og vandhuller som ikke ønskes nedlagt.

Naturstyrelsens bemærkninger

I flere hørings svar gives der udtryk for den opfattelse, at vandplanernes indsats ifht. spærringer altid indebærer at spærringen skal fjernes helt. Dette er imidlertid ikke tilfældet.

I en del tilfælde vil det uden større problemer og uden væsentligt forøgede udgifter, være muligt helt at fjerne en spærring, og dette vil naturligvis være det mest optimale, mht. løsning af faunapassage-problemer forbi den pågældende spærring.

I de fleste tilfælde er det dog ikke praktisk/økonomisk muligt helt at fjerne spærringen, og det vil derfor typisk være mest optimalt at anlægge et såkaldt "stryg" i forlængelse af eller udenom spærringen, hvorved faldhøjde og strømhastighed i styrt, vejunderhøringer mm. kan reduceres, så vandløbsfaunaen kan passere. Denne metode har i mange år med succes været anvendt til at skabe passage ved utallige spærringer overalt i landet.

Hvor spærringer ligger i tilknytning til kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg, eller i forbindelse med andre tekniske anlæg der ikke kan ændres, behøver dette ikke nødvendigvis være en hindring for at skabe passage for vandløbsfaunaen. Der findes allerede i dag eksempler fra mange vandløb, hvor f.eks. både kulturhistorie og faunapassage har kunnet tilgodeses, f.eks. ved anlæggelse af omløbsstryg og en passende fordeling af vandløbets vandføring.

Det ligger udenfor vandplanernes rammer at angive præcist hvordan passageproblemerne ved de enkelte spærringer skal løses i praksis. Dette fastlægges efter nærmere aftale mellem de

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

involverede parter (herunder lodsejere), i de handleplaner og konkrete projekter som skal udmønte vandplanernes indsats i praksis.

Disse handleplaner og projekter udarbejdes normalt af kommunerne, og det forventes at der heri tages de nødvendige hensyn til evt. kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg.

Naturstyrelsen har gennemgået alle de indkomne høringssvar hvori der ønskes en nedprioritering af specifikke spærringer, og har på grundlag af de indsendte oplysninger samt øvrige data revurderet prioriteringen af de enkelte spærringer.

Generelt har Naturstyrelsen i de fleste tilfælde valgt at imødekomme ønsker om at nedprioritere specifikke spærringer, hvis disse er begrundet i særligt vanskelige anlægsmæssige forhold, herunder særligt hensyn til kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg, da der i sådanne tilfælde ofte vil være behov for en del forundersøgelser og projektering, før den mest optimale løsning kan fastlægges. Nedprioriteringen betyder i sådanne tilfælde, at løsning af passageproblemerne udskydes til en senere planperiode.

På grundlag af de indkomne høringssvar har Naturstyrelsen valgt at imødekomme ønsker om nedprioritering af løsning af passageproblemer ved spærringer i flg. vandløb eller delstrækninger heraf:

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Clausholm Bæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Hovbæk

Lopbæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Bækkelund Bæk

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Søndre Vinge Bæk

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Millingsbæk

På grundlag af de indkomne høringssvar har Naturstyrelsen valgt ikke at imødekomme ønsker om nedprioritering af løsning af passageproblemer ved spærringer i vandløber Klokkebakke Bæk i delopland 1.5.C-Lilleå

2.5.3 Åbning af rørlagte vandløb

Sammenfatning af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Favrskov Kommune, Norddjurs Kommune, Odder Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Syddjurs Kommune, Vejle Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, en virksomhed, Landvindingslaget Gammelgård Sø, Lodsejere ved Syvveje-afløbet og 23 lodsejere har fremsendt høringssvar, hvori der ønskes enten en opprioritering af genåbningen af rørlagte vandløbsstrækninger der allerede har en undtagelsesbestemmelse, der bevirker at indsatsen er udskudt til en senere planperiode, eller der ønskes en nedprioritering, der indebærer, at genåbning af specifikke rørlagte vandløbsstrækninger bortfalder eller udskydes til en senere planperiode.

Begrundelser for ønsker om bortfald eller nedprioritering af indsats i forhold til genåbning af specifikke rørlagte strækninger er:

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

- At der ikke menes at være vandløb af tilstrækkelig naturmæssig værdi opstrøms rørlægningen.
- At der er problemer med tekniske anlæg i tilknytning til rørlægningen, f.eks. bymæssig bebyggelse, enkelte bygninger, virksomheder, veje o. lign.
- At særlige jordbundsforhold (f.eks. flydesand) gør at genåbning af rørlægningen vil forårsage omfattende afvandingsmæssige problemer.
- At rørlægningen er en del af en kulturhistorisk bevaringsværdig lokalitet, f.eks. parkanlæg o.lign.
- At genåbning af rørlægningen giver problemer med passage af vandløbet i forbindelse med landbrugsmæssig udnyttelse af de vandløbsnære arealer.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har foretaget en revurdering og omprioritering af samtlige rørlagte vandløbsstrækninger i Danmark, herunder også de rørlagte vandløbsstrækninger i hovedvandopland Randers Fjord, og har i denne forbindelse bl.a. anvendt de oplysninger, der er indkommet med høringssvarene.

Generelt har Naturstyrelsen valgt at nedprioritere en genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger, hvis disse er beliggende i forbindelse med bymæssig bebyggelse, enkelte bygninger, virksomheder, veje o.lign., herunder også kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg, da der i sådanne tilfælde ofte vil være behov for en del forundersøgelser og projektering, før den mest optimale løsning kan fastlægges. I prioriteringen er også indgået oplysninger om længde og kvalitet af vandløbene samt arealudnyttelsen i oplandet opstrøms den enkelte rørlægning.

I flere høringssvar gives der udtryk for den opfattelse, at vandløbsstrækninger der i dag er rørlagte og som kræves genåbnet i vandplanen, efter genåbningen skal være placeret præcist der, hvor den rørlagte strækning i dag er vist på Naturstyrelsens kortmateriale. Dette er imidlertid ikke tilfældet. I en del tilfælde kan det være mere hensigtsmæssigt at placere det genåbnede vandløb et andet sted i nærheden af den tidligere rørlægning, hvis dette kan afhjælpe evt. problemer i forhold til tekniske anlæg eller bygninger, eller hensigtsmæssig markdrift i forbindelse med det genåbnede vandløb. Det skal bemærkes at det efter genåbning af en rørlagt vandløbsstrækning naturligvis vil være acceptabelt at anlægge en overkørsel over det genåbnede vandløb, såfremt dette er nødvendigt af hensyn til landbrugsudnyttelsen af tilstødende marker, og såfremt overkørslen anlægges så den ikke efterfølgende udgør en ny spærring for faunapassagen i vandløbet.

Det ligger udenfor vandplanernes rammer, at angive præcist hvordan genåbningen af de enkelte rørlægninger skal udføres i praksis, herunder om/hvordan/hvor der kan anlægges evt. overkørsler over det genåbnede vandløb. Dette fastlægges efter nærmere aftale mellem de involverede parter (herunder lodsejere) i de handleplaner og konkrete projekter, som skal udmønte vandplanernes indsats i praksis.

Disse handleplaner og projekter udarbejdes normalt af kommunerne, og det forventes, at der heri tages de nødvendige hensyn til evt. kulturhistorisk bevaringsværdige bygninger og anlæg.

I hovedvandopland Randers Fjord skal der efter ovennævnte revurdering og omprioritering af de rørlagte vandløbsstrækninger, fortsat genåbnes rørlægninger i flg. vandløb eller delstrækninger heraf i denne planperiode, idet det vurderes, at den naturmæssige værdi af en genåbning vil være stor:

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Delopland 1.5.A - Mindre tilløb til Randers Fjord:

Tjærby Bæk

Delopland 1.5.B - Alling Å:

Ring Bæk

Hovbæk

Delopland 1.5.C – Lilleå:

Lilleå

VI. ved Løjstrup Mølle, sydl.

VI. ved Enebærbacker

Houlbjerg Bæk

Voldsted Bæk

Koldsbro Bæk

Gejlund Bæk

Glæsborg Bækkene

Stensbæk

Vissing By Bæk

Tusø Bæk

Klokkebakke Bæk

Rønbæk

Delopland 1.5.D – Nørreå:

Hølken

Delopland 1.5.E - Gudenå Nord - Nedstrøms Silkeborg Langsø:

Kanal ved Rådalhus

Hagenstrup Møllebæk

Afløb Hagsholm Mose

Mølbæk

Møllebæk

VI. fra Høvdinghus

Nørbæk

Begtrup Bæk

Dyrehave Bæk

Delopland 1.5.F - Gudenå Midt - Mellem Silkeborg Langsø og Mossø:

Gjessø Bæk

Alfaders Bæk

Rodvigsballe Bæk

Nimdrup Bæk

Horndrup Å

Havreballe Bæk

Lille Tåning Bæk

Slyngborg Bæk

VI. øst for Lyngvej

Holtsbæk

Langvadsbæk

Gjesing Å

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Delopland 1.5.G - Gudenå Syd - Opstrøms Mossø:

Vindbæk

Ring-Føvling Sømose

Hulbæk

2.6 Sammenhæng med Natura 2000

Sammenfatning af høringssvar

En lodsejer har fremsendt et høringssvar, hvori det påpeges at vandplanens krav om restaurering og ændret vedligeholdelse af en vandløbsstrækning synes at være i modstrid med de naturplejeforanstaltninger, der anbefales i det Natura 2000-område hvori vandløbet også er beliggende.

Naturstyrelsens bemærkninger

Det pågældende vandløb (Vejle Bæk i delopland 1.5.D-Randers Fjord – Nørreå) vurderes på grundlag af de foreliggende data at være meget tæt på at opfylde vandplanens krav til god økologisk tilstand. Det vurderes derfor, at de præcise foranstaltninger, som der er behov for at udføre i netop dette vandløb for at opnå målopfyldelse, er så forholdsvis begrænsede, at dette i sig selv ikke vil kunne være årsag til, at den ønskede naturtilstand i Natura 2000-området ikke kan opretholdes.

For yderligere oplysninger om dette emne henvises til det generelle høringsnotat samt høringsnotater for Natura 2000-områder.

2.7 Andre lokale forhold

Gudenåen ved Tange Sø og Tangeværket

Sammenfatning af høringssvar

Der er modtaget flere høringssvar fra statslige myndigheder, kommuner, interesseorganisationer, virksomheder, lodsejere og andre privatpersoner vedr. problematikken omkring Tange Sø og passagemulighederne for faunaen i Gudenåen og dennes tilløb forbi søen og Tangeværket.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til afsnit 2.6.8 i det generelle høringsnotat for oplysninger ang. problemstillinger vedr. vandkraftsøer i forbindelse med vand- og naturplanerne.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

3.0 Kystvande

3.1 Resume

Der er modtaget hørings svar fra Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Landbrug Midt-Østjylland (DLMØ), Kystdirektoratet, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Dansk Landbrug Midt-Østjylland (DLMØ), samt 101 hørings svar fra lokale lodsejere.

Hørings svarene omhandler

- miljømål
- påvirkninger
- virkemidler

3.2 Miljømål

Sammenfatning af hørings svar

DN anfører, at det i vandplanen vurderes, at målene er uændret og nået i 2015 for ålegræs dybdeudbredelse i Randers Yderfjord.

DN finder, at der er stor usikkerhed på kun en parameter som ålegræs dybdeudbredelse, da definitionen ikke kan benyttes, når områdets dybde er mindre end den aktuelle dybdegrænse, der er potentiale for målet. Derfor kan målkravet ikke stå alene for Randers Fjord.

DLMØ bemærker, at miljømålet for Randers Yderfjord i forhold til ålegræs ikke er fastsat, da den beregnede dybdegrænse overskrider fjordens maksimaldybde.

Naturstyrelsens bemærkninger

I vandplanen for Randers Fjord fremgår tilstandsvurderingen af tabel 2.3.12. På baggrund af ålegræsundersøgelser 2005-2010 fra Randers Yderfjord klassificeres tilstanden som dårlig, og tilstanden forventes uændret i 2015. Målet om god økologisk tilstand forventes således ikke nået i 2015.

Miljømålet for Randers Yderfjord er afledt af referencetilstanden ($5,8 \text{ m} * 0,74 = 4,3 \text{ m}$), svarende til en vandkvalitet der kan sikre en dybdegrænse for ålegræssets hovedudbredelse på 4,3 m. Selvom måldybden overstiger den aktuelle dybde for området, skal vandkvaliteten altså være så god, at ålegræs ville kunne vokse til måldybden, hvis dybden i området var større.

Med hensyn til anvendelse af ålegræs til fastsættelse af mål for indsatsen henvises til det generelle høringsnotat kap. 2.2.2, målsætningen for kvælstofindsatsen (kystvande).

3.3 Datagrundlag og fagligt grundlag

Ingen hørings svar under dette emne.

3.4 Påvirkninger

Sammenfatning af hørings svar

Kystdirektoratet henviser til formuleringen i udkast til Vandplan, hvor der står, at ”Skibsfarten påvirker desuden vandmiljøet ved, at der sker oliespild og ved, at giftstoffer frigives fra

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

skibsmalinger". KDI anfører, at skibsfarten påvirker ikke per definition miljøet med olie og giftstoffer.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at der ved oprensning af sejlrenden i Randers Fjord kan ske påvirkning af ålegræsvegetation ved siden af sejlrenden.

DN anfører, at indholdet af kviksølv i fisk fra både Randers Inder- og Yderfjord ligger over miljøkvalitetskriteriet og i Yderfjorden er indholdet af HCB ligeledes over miljøkvalitetskriteriet. Den kemiske tilstand for Randers Yder- og Inderfjord er således ikke god.

Brugen af sprøjtemidlet Roundup (glyphosat) i oplandet medfører en forurening af vandet i Gudenåen. Nedbrydningsproduktet AMPA tilføres fjorden i forholdsvis store mængder.

Effekter på ålekvabber er undersøgt i perioden 2004-2007 m.h.t. misdannelser af ålekvabbers unger samt for forekomsten af sent døde unger. Niveauet for misdannelser er i gennemsnit for perioden 15 % og forekomsten af sent døde unger udgør en andel på 16 % af kuld størrelserne. En vejledende grænse for en signifikant påvirkning er sat til 5 % for misdannelser og sent døde unger. Der sker således en signifikant påvirkning af ålekvabbers yngel, som medfører forhøjet forekomst af misdannelser samt forhøjet hyppighed af sent døde unger. Den direkte årsag til forekomsten af effekterne kan ikke identificeres, men effekterne indikerer, at der er forhold i fjorden, som ikke giver optimale livsbetingelser for ålekvabben.

DN finder, at ovenstående forhold kalder på en øjeblikkelig indsats overfor belastningen af oplandet med de problematiske stoffer, men her tilbyder planen ikke andet end den generelle regulering.

Naturstyrelsens bemærkninger

Sedimentet som oprenses i sejlrenden i Randers Fjord lægges i spulefelter ved fjorden. Det er derfor Randers Kommune, som er myndighed i forbindelse med tilladelse til at påvirke sedimentet i sejlrenden. Randers Kommune skal sikre, at oprensningen ikke er til hinder for opnåelse af god økologisk tilstand/godt økologisk potentiale i fjorden udenfor sejlrenden.

Naturstyrelsens bemærkninger til Kystdirektoratet vedr. påvirkninger fra skibstrafikken på Randers Fjord: Skibstrafikken er en blanding af erhvervsstrafik, som primært besejler Randers Havn, samt sejlads med lystfartøjer. Naturstyrelsen vurderer, at de fleste skibe benytter skibsmalinger som frigiver biocider med det formål, at forhindre begroning med alger og muslinger mm. Skibsmaling indeholder biocider som kobber og organiske miljøgifte som frigives til vandet, hvor stofferne efterfølgende kan ophobes i sedimentet og de organismer som lever i Randers Fjord. Hvilke typer biocider, som anvendes, er ikke reguleret via vandplanerne, men igennem international- og national lovgivning.

Sejlads indebærer altid en risiko for kollision eller grundstødning, som kan medføre udslip af olie. Olieforureninger kan påvirke dyre- og plantelivet i Randers Fjord. Til at imødegå effekten af sådanne forureninger har de kommunale og statslige myndigheder udarbejdet beredskabsplaner.

Naturstyrelsens bemærkninger til DN vedr. indholdet af kviksølv i fisk: I både Randers Inderfjord og Yderfjord ligger indholdet af kviksølv over miljøkvalitetskriteriet og i Yderfjorden er indholdet af HCB ligeledes over miljøkvalitetskriteriet.

Vandplanens målsætning for god kemisk tilstand er, at miljøkvalitetskrav fastsat i Miljøministeriets bekendtgørelse 1022 kan opfyldes senest 2015. Indholdet af kviksølv og HCB

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

er i dag over kvalitetskravet. Den nuværende belastning af vandmiljøet med kviksølv og HCB er en kombination af tidligere tilførsler, som er ophobet i miljøet, samt nuværende tilførsler. De stoffer som allerede er tilført og ophobet i miljøet kan kun vanskeligt reguleres, mens evt. nuværende belastninger skal søges nedbragt af de retningslinjer som fremgår af vandplanen. Udviklingen i niveauet af kviksølv og HCB vil frem til 2015 blive overvåget via det nationale overvågningsprogram NOVANA. I Gudenåsystemet og i Randers Fjord er udpeget stationer til overvågning af fisk og muslinger.

Naturstyrelsen bemærkninger til DN vedr. forekomsten af AMPA:

Forekomsten af AMPA kan primært tilskrives sprøjtemidlet Roundup (glyphosat). Brugen og håndteringen af sprøjtemidler reguleres via en godkendelsesordning (pesticidforordningen). Roundup (glyphosat) er et godkendt middel. Vandplanen opstiller ikke en særskilt indsats, der regulerer brugen af pesticider, dette sikres særskilt via pesticidhandlingsplaner.

Naturstyrelsens bemærkninger til DN vedr. effekter på ålekvabber m.h.t. misdannelser af ålekvabbens unger samt for forekomsten af sent døde unger:

Forekomsten af misdannelser hos unger, samt forekomst af tidlig døde unger hos ålekvabber er en indikation på en kemisk stresspåvirkning. Biologiske effekter er ikke et umiddelbart kvalitetselement til bedømmelsen af økologisk- eller kemisk tilstand. I det nationale overvågningsprogram (NOVANA) vil der ske en forsat overvågning af forekomsten af misdannelser hos ålekvabber i kombination med kemisk overvågning.

3.5 Virkemidler og indsatsprogram

3.5.1 Randzoner

Sammenfatning af høringssvar

Der er i oplandet til Randers Fjord modtaget høringssvar fra 50 lodsejere om at indførelse af randzoner i forbindelse med deres ejendom vil have stor betydning for driften på grund af forringede markform og -størrelser.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har endvidere modtaget mange overordnede indsigelser vedrørende randzoner. Der henvises i den forbindelse til kapitel 2.6.2 i det generelle høringsnotat, hvor problemstillingen i relation til randzoner er behandlet.

3.5.2 Efterafgrøder

Sammenfatning af høringssvar

Der er i oplandet til Randers Fjord modtaget høringssvar fra 47 lodsejere om konsekvenserne af dyrkning af efterafgrøder på deres ejendom i oplandet. Det anføres bl.a. at dyrkningsarealer der afvander til vådområder ikke bør omfattes af kravet om efterafgrøder, da kvælstoffet netop fjernes i vådområderne.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til Høringsnotat om overordnede og generelle høringssvar til vandplanudkastene kap. 2.6.3 i det generelle høringsnotat, hvor problemstillingen i relation til efterafgrøder er behandlet.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

3.5.3 Vådområder

Sammenfatning af hørings svar

Der er i oplandet til Randers Fjord modtaget hørings svar fra 4 lodsejere om vådområder i relation til deres ejendom i oplandet.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har endvidere modtaget en række overordnede indsigelser vedrørende vådområder. Der henvises i den forbindelse til kapitel 2.6.4 i det generelle høringsnotat, hvor problemstillingen i relation til vådområder er behandlet.

3.6 Sammenhæng med Natura 2000

Ingen hørings svar under dette emne.

3.7 Andre lokale forhold

Ingen hørings svar under dette emne.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

4.0 Søer

4.1 Resume

Sammenfatning af hørings svar

Der er registreret 12 hørings svar vedr. lokale forhold om søer. De kommer fra 4 kommuner: Skanderborg, Silkeborg, Randers og Favrskov, de 5 organisationer Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Viborg, Det Økologiske Råd, Patriotisk Selskab og Gammelgård Sø Pumpelag v. Hans Lück, 1 erhvervsvirksomhed samt 2 lodsejere.

Hørings svarene omhandler:

- Miljømål
- Datagrundlaget
- Påvirkninger
- Virkemidler og indsatsprogram
- Sammenhæng med Natura 2000
- Andre lokale forhold

4.2 Miljømål

Fastlæggelse af miljømål

Sammenfatning af hørings svar

Silkeborg Kommune anbefaler, at flere kvalitetselementer og støtteparametre, herunder vegetation, fisk og sigt dybde inddrages ved målfastsættelse inden næste planperiode og at referencetilstanden for søer, hvor der foreligger få data, ud fra et forsigtighedsprincip bør fastlægges til højeste tilstand inden for det gældende interval.

Gunver Bennekou og Hans Schroll, mener at kravet til klorofylkoncentration for målsætningen god økologisk tilstand ikke lever op til EU's vandrammedirektiv, idet værdien er sat alt for højt i forhold til definitionen, en svag afvigelse fra referencetilstanden.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. fastlæggelse af miljømål.

Strengere miljømål

Sammenfatning af hørings svar

Gunver Bennekou og Hans Schroll finder, at miljømålet god økologisk tilstand for Karl Sø med et klorofylkrav på 25 µg/l er for lavt og ikke i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Der argumenteres for en højere målsætning begrundet i, at ældre data og kendskab til søen gennem mange år viser, at søen naturligt er klarvandet, næringsfattig og formodentlig neutral til svagt sur. Målsætningen bør afspejle dette med et klorofylkrav i størrelsesordenen 5-6 µg/l, hvilket var sommergennemsnittet i 1978.

Silkeborg Kommune mener, at Karl Sø er fejkategoriseret som naturligt næringsrig med et klorofylmål på 25 µg/l. Søen har oprindeligt været lobeliesø, hvilket understøttes af palæolimnologiske undersøgelser.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Silkeborg Kommune mener også, at Ræv Sø som en værdifuld og kalkfattig sø beliggende i Natura 2000-område skal målsættes med høj økologisk tilstand og at klorofyl-kravet og værdien for fosfor er sat for højt i forhold til udpegningsgrundlaget.

Hans Skotte Møller anfører, at lobeliesøer er meget sårbare overfor badning og anden rekreativ udnyttelse og at miljømålene for Hund Sø, Kalgård Sø og Snabe Igelsø derfor bør hæves fra ”god” til ”høj” for at sikre fortsat god naturkvalitet, og at der bør indføres badeforbud i søerne.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringssvar afsnit 2.2.7 vedr. ønske om øget anvendelse af strengere miljømål.

Målsætningen god økologisk tilstand for Karl Sø fastholdes, men målet for klorofyl ændres fra 25 µg/l til den lave ende af intervallet for type 9 søer, dvs. 21 µg/l, da ældre data, herunder fosfor- og pollenanalyser i sedimentet i søen, indikerer, at søen tidligere har været klarvandret og næringsfattig.

Målsætningen god økologisk tilstand for Ræv Sø fastholdes, men inddragelse af nye data giver anledning til, at målet for klorofyl ændres fra 8,0 µg/l til 7,3 µg/l, ligesom kravet til fosfor ændres til 0,015 mg/l.

Kalgård Sø og Snabe Igelsø er målsat med høj økologisk tilstand med klorofylmål svarende til søernes aktuelle tilstand, mens Hund Sø målsættes med god økologisk tilstand, idet søens nuværende tilstand er ”ringe”. I øvrigt henvises til høringsnotat vedr. Natura 2000-plan nr. 53 Sepstrup Sande, Vrads Sande, Velling Skov og Palsgård Skov.

Regionplanens skærpede målsætning ønskes fastholdt

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune mener, at miljømålet for økologisk tilstand i Avn Sø, Frø Sø, Hund Sø, Ræv Sø, Silkeborg Lillesø, Velling Igelsø og Vejlbø Mose, der i regionplanen har skærpet målsætning (A-målsætning), bør tildeles høj målsætning uanset aktuel tilstand.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. ønske om øget anvendelse af strengere miljømål.

Miljømål for klorofyl a

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune anbefaler, at målsætninger og niveauer for støtteparametre fastsættes under hensyntagen til søernes indbyrdes beliggenhed i vandsystemerne, forbundne søer som eks. Bryrup Langsø, Kul Sø, Kvind Sø, Salten Langsø, Himmelbjergsøerne, Ørn Sø og Silkeborg Langsø vest, - midt, - øst. Derudover anbefaler Silkeborg Kommune, at kravet til klorofyl ændres for Torup Sø, Hummel Sø, Mørk Sø, Ulv Sø og Vejlbø Mose.

Naturstyrelsens bemærkninger

Indbyrdes forbundne søer skal ikke nødvendigvis målsættes ensartet, hvis f.eks deres type ikke er ens.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Klorofylmålet for Torup Sø fastholdes på 12 µg/l. Inddragelse af nyere data viser, at den eksterne tilførsel af fosfor til søen skal reduceres. De foreliggende omkostningseffektive virkemidler til nedbringelse af belastningen er imidlertid ikke tilstrækkelige til at gennemføre hele indsatsen i denne planperiode. En del af indsatsen udskydes derfor til næste planperiode med henblik på identifikation af yderligere tekniske virkemidler og Naturstyrelsen forholder sig samtidig til ændring af klorofylmålet i næste planperiode.

Klorofylmålet for Hummel Sø fastholdes på 25 µg/l, idet data fra 2007 viser et indhold på 47 µg/l.

Klorofylmålet for Mørk Sø fastholdes på 12 µg/l. Værdien på 7,7 µg/l er baseret på 2 målinger fra 1997, mens data fra 2008 viser et indhold på 29 µg/l.

Klorofylmålet for Ulv Sø fastholdes uændret. Søen er senest undersøgt i 1994 og data viste dengang, at søen havde et forholdsvis højt indhold af fosfor. Det forholdsvis lave klorofylindhold skyldtes til dels skygning af en kraftig vækst af flydebladsplanter. Hvorvidt data stadig er repræsentative for søen, vides ikke og søens nuværende tilstand anses derfor som ukendt.

Klorofylmålet for Vejlbo Mose og Vrads Sande Sø fastholdes på 12 µg/l. Data fra både 1994 og 2003 viser et højt indhold af klorofyl i Vejlbo Mose. Der foreligger ikke data fra Vrads Sande Sø, der indikerer, at søen skulle have en specielt lav referencetilstand.

Miljømål for badevandssøer

Sammenfatning af hørings svar

Skanderborg og Silkeborg kommuner mener, at søers anvendelse til badning bør afspejles i miljømålet og savner en tydeliggørelse af forholdet mellem vandplanens krav til god miljøtilstand og badevandsbekendtgørelsens krav om tilfredsstillende badevandskvalitet. Silkeborg Kommune foreslår konkret, at kravet til klorofyl fastsættes med et strengere mål i Karl Sø, Hinge Sø, Tange Sø, Silkeborg Langsø, Borre Sø, Brassø, Bryrup Langsø, Julsø og Salten Langsø. Desuden efterlyser begge kommuner retningslinjer for forebyggelse af opblomstring af blågrønner i badesæsonen, som eksempelvis i Ravn Sø og Knud Sø, der jf. vandplanudkastet har målopfyldelse.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. badevand.

Miljømål for retablerede søer

Sammenfatning af hørings svar

Danmarks Naturfredningsforening – Viborg mener ikke, at det er aktuelt med et mindre strengt miljømål til Rødding Sø, der er genoprettet i henhold til vandmiljøplan II.

Naturstyrelsens bemærkninger

Rødding Sø er genskabt som en Vandmiljøplan II sø i 2004 og er derfor ikke målsat i den endelige vandplan.

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. søer anlagt med henblik på næringsstoffjernelse.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

4.3 Datagrundlag og fagligt grundlag

Intern belastning

Sammenfatning af hørings svar

Gunver Bennekou og Hans Schroll anfører, at det er i modstrid med vandrammedirektivet, at der ikke er udarbejdet indsatsprogram for Karl Sø med henblik på opfyldelse af målet i 2015 og at begrundelsen for ikke at planlægge indsats overfor den interne belastning er i uoverensstemmelse med vandrammedirektivets undtagelsesmuligheder.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.6.13 vedr. sørestaurering samt afsnit 2.5.2 vedr. manglende viden.

Belastningen til Karl Sø er nedbragt, men på grund af intern belastning er der ikke målopfyldelse. Da søen ikke opfylder kriterierne for gennemførelse af sørestaurering, har den i vandplanen fået en undtagelse i form af udskydelse af tidsfristen. Der er altså ikke tale om manglende indsatsprogram, men om en konkret vurdering af indsatsmuligheden.

Fremskaffelse af manglende viden

Sammenfatning af hørings svar

Silkeborg Kommune betvivler, at intern belastning alene er årsag til manglende målopfyldelse i 20 af de målsatte søer i kommunen. Kommunen anbefaler, at der etableres et program til afdækning af samspillet mellem intern og ekstern belastning. Silkeborg Kommune henviser endvidere til, at 9 af søerne i kommunen er omfattet af undtagelsesbestemmelsen med henvisning til, at datagrundlaget til at vurdere tilstand og belastning er utilstrækkeligt eller manglende. Kommunen anbefaler, at den planlagte overvågning får et omfang, som sikrer, at datagrundlaget er tilstrækkeligt opdateret.

Danmarks Naturfredningsforening – Viborg opfordrer til, at der i denne planperiode iværksættes undersøgelser til indhentning af ”manglende viden”, hvor dette er årsag til, at tidsfristen for målopfyldelse forlænges. DN opfordrer til, at der er fokus på vandbalancen i oplandet til Søndermølle Å, fosforbalance for søerne i oplandet, forebyggelse af belastning med fosfor fra husspildevand, sedimentanalyser i søerne.

Silkeborg Kommune anbefaler, at behovet for at reducere belastningen af Gudenåen og kommunens badesøer med næringssalte og fækalier fra spredt bebyggelse gennem udpegning af oplandet nedstrøms Mossø til og med Tange Sø til forbedret rensning (OP og SOP) planlægges undersøgt i planperioden.

Skanderborg Kommune efterlyser, at opsplittning af diffuse kilder fra landbruget belyses bedre i kommende vandplaner.

Silkeborg Kommune anbefaler en kortlægning af P-belastning fra landbrug til Avn Sø.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.4.1. vedr. fremskaffelse af manglende viden samt afsnit 2.2.7 vedr. opsplittning af kilder og indsats.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Ved indsatsen overfor fosfor til søer er der taget udgangspunkt i de mest omkostningseffektive metoder. Hvis en tilstrækkelig fosforreduktion således kan gennemføres ved en billigere metode, f.eks. randzoner eller P-ådale, er der ikke stillet krav om forbedret rensning af spildevand fra spredt bebyggelse eller regnbetingede udledninger. Da der ikke er behov for yderligere indsats udover den generelle indsats i oplandene til søerne nedstrøms Mossø, er der ikke umiddelbart behov for at gennemføre den anbefalede undersøgelse.

Søtype

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg kommune mener, at Elle Sø og Hummel Sø muligvis er type 9 og ikke type 13 søer som angivet i vandplanen. Frø Sø lagdeler antagelig om sommeren og har dermed karakteristika for den dybe sø og evt. nyere data ønskes gennemgået med henblik på revision af klassificering og krav til målopfyldelse. Derudover ønsker kommunen, at det efterprøves, om Borre Sø, Brassø, Bryrup Langsø, Salten Langsø og Ørn Sø er korrekt kategoriseret som type 9 med laveste klorofylkrav (21 µg/l), selvom de har en middeldybde over 3 m.

Naturstyrelsens bemærkninger

Elle Sø, Hummel Sø og Frø Sø er i vandplanen kategoriseret som type 13 søer på baggrund af data fra 1990'erne. Nyere data for Elle Sø (2007 og 2010) og Hummel Sø (2007) viser, at disse søer kan kategoriseres som type 9 søer, hvilket de ændres til i vandplanen. Data fra 2002 viser, at Frø Sø trods en middeldybde på kun 2,3 m lagdeler i en længere periode hen over sommeren. Søen henføres til de dybe søer og søtypen ændres i vandplanen til type 14 med et klorofylmål på 12 µg/l.

Borre Sø, Brassø, Bryrup Langsø, Salten Langsø og Ørn Sø er dybe søer med en middeldybde over 3 m, men da søerne ikke er stabilt lagdelte gennem sommeren, er de kategoriseret som lavvandede søer men med klorofylmål i den lave ende af intervallet.

Støtteparametre

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune anbefaler, at kendskab til de enkelte søer i højere grad inddrages ved fastsættelse af støtteparametre. Den angivne værdi for støtteparameteren for fosfor i Salten Langsø bør revurderes, da den angivne værdi er højere end den målte. Tidsserier og modelbetragtninger bør inddrages ved fastsættelse af niveau for støtteparametre i Kalgård Sø. Det er bemærkelsesværdigt, at klorofylniveauet (5,5 µg/l) i Snabe Igelsø ligger over den nedre grænse for søtypen. Niveaue for fosfor vurderes at være tvivlsomt for målopfyldelse på sigt og støtteparametrene bør dokumenteres af tidsserier. Støtteparameteren for fosfor i Elle Sø bør ændres fra 0,070 mg/l til 0,053 mg/l.

Naturstyrelsens bemærkninger

For støtteparametrene fosfor og kvælstof anvendes som udgangspunkt de værdier, der er knyttet til klorofylmålet for søen. Hvis aktuelle målinger (gennemsnit for perioden) viser et lavere niveau i søen, anvendes den aktuelle værdi som støtteparameter, da søens tilstand ikke må forringes.

I vandplanudkastet er støtteparametrene for Salten Langsø sat for højt, da de aktuelle værdier (gns. for målinger i perioden 2001-2007) er lavere. Opdatering af vandplanen med nye data

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

(2005-2010) betyder, at værdien for fosfor ændres til 0,038 mg/l og for kvælstof til 0,48 mg/l, som er gns. for 2007 og 2010.

Støtteparametrene for Kalgård Sø fastholdes uændrede.

Klorofylkrav og støtteparameteren for fosfor i Snabe Igelsø er fastsat på baggrund af data fra 2005. I forhold til 1998, hvor der også foreligger data fra 5 prøvetagninger i løbet af sommerperioden, er sommergennemsnittet af fosfor mindsket fra 0,023 til 0,011 mg/l, mens det for kvælstof er faldet fra 0,656 til 0,486 mg/l. De angivne værdier for støtteparametre fastholdes uændrede.

Støtteparameteren for fosfor i Elle Sø fastholdes til 0,070 mg/l, da den aktuelle værdi er højere (0,159 mg/l som gns. for 2007 og 2010).

Ønske om nye søer i vandplanen

Sammenfatning af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening, Viborg ønsker, at Søndre Mose syd for Søndersø medtages i vandplanens indsatsprogram, da vandfladen overstiger 5 ha.

Silkeborg Kommune ønsker, at et ca. 6 ha stort søkompleks i råstofgrav ved Ans medtages i vandplanen som en type 9 sø med miljømålet høj tilstand.

Naturstyrelsens bemærkninger

Søndre Mose har en sammenhængende vandflade på ca. 6 ha og medtages i vandplanen med miljømålet god tilstand.

Da råstofgraven ved Ans endnu ikke er reableret, medtages søen ikke i vandplanen i denne planperiode.

Oplysning vedr. Damme vest for Tømmerby

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune oplyser, at spildevandsrensningen i oplandet til Damme vest for Tømmerby er håndteret.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har indarbejdet oplysningerne i vandplanen.

Datagrundlaget

Sammenfatning af høringssvar

Randers Kommune påpeger, at det på side 47 afsnit 1.5.2 Alling Å er nævnt, at der er udledning af regnvand fra separatkloak til Hals Sø. Det er ikke tilfældet. Udledningen sker til Hovbæk efter afløb fra Hals Sø.

Silkeborg Kommune ønsker Silkeborg Langsø midt- og vest-bassinerne sammenlagt til en administrativ enhed. Kommunen påpeger desuden uoverensstemmelse mellem tabel 1.2.3b og tekst i vandplanen. Tabellen angiver en indsats på 3 kg i Hummel Sø, mens tekst s. 176 angiver, at der ikke er indsats. Af fodnote 3 til vandplanens tabel 1.2.3b fremgår det, at der i Vråds Sande Sø skal ske en reduktion i tilførslen af fosfor svarende til tilførslen fra andeopdrættet, hvilket er i uoverensstemmelse med teksten side 180 (s. 178), hvor det fremgår, at det ikke er muligt at opgøre indsatsbehovet til søen.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen har justeret belastningsopgørelsen til Hals Sø og teksten i vandplanen.

Naturstyrelsen forholder sig på baggrund af nye data til en eventuel sammenlægning af de to bassiner i næste planperiode. Tekst vedr. Hummel Sø og Vrad Sande Sø rettes, så den er i overensstemmelse med vandplanens tabel 1.2.3b.

Badevandssøer

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg kommune oplyser, at Kalgård Sø, Salten Langsø, Slåen Sø, Silkeborg Langsø vest og midt er målsat som badesøer i Kommuneplan 2009-2020, men at de ikke fremgår af vandplanens kort eller tekst.

Naturstyrelsens bemærkninger

Vandplanudkastet er baseret på data fra perioden 2005-2007 og der er medtaget søer, der i samme periode var udpeget som badevandssøer. Ved opdatering af vandplanen med nyere data vil badevandssøer fra den nye dataperiode fremgå.

Kortgrundlaget

Sammenfatning af høringssvar

Skanderborg Kommune oplyser, at Ry Marina og Skanderborg Sejl- og Motorbådsklub, som begge er udpeget som modificerede områder, ikke fremgår af kortlagene på WebGIS.

Naturstyrelsens bemærkninger

Ry Marina og Skanderborg Sejl- og Motorbådsklub udpeges ikke som stærkt modificerede områder, da der ikke er noget til hinder for, at områderne kan opfylde miljømålet god økologisk tilstand i lighed med resten af hhv. Skanderborg Sø og Birk Sø. Områderne fremgår derfor ikke i den endelige vandplan. og i WebGIS

4.4 Påvirkninger

MFS i sediment

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune anbefaler, at Søbygård Sø flyttes fra indsatskategori 3 (vandområde med stofbestemt indsats) til indsatskategori 2, da kommunen vurderer, at den konstaterede forurening skyldes ”fortidens synder”. Hammel rensningsanlæg udleder ikke længere til søen og overfladevand renses via regnvandsbassiner.

Naturstyrelsens bemærkninger

Søbygård Sø er placeret i indsatskategori 3, da indholdet af kobber og kviksølv i sedimentet overstiger 90 %-fraktilen for danske søer. Kommunen skal som følge heraf tilvejebringe eller forbedre viden om eventuelle kilder til forureningen. I dette tilfælde vurderer kommunen, at årsagen er ”fortidens synder”.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

4.5 Virkemidler og indsatsprogram

Indsatsprogrammets omfang

Sammenfatning af høringssvar

Det økologiske Råd finder det meget utilfredsstillende, at det kun forventes, at 9 ud af 83 søer med målsætningen god økologisk tilstand opfylder målsætningen i 2015, mens der i dag er 10 søer, der opfylder god økologisk tilstand. Der er således tale om et tilbageskridt i stedet for et fremskridt. Derudover finder Det økologiske Råd, at vandplanen skal indeholde en plan for, hvordan og hvornår de 83 søer med målsætningen god økologisk tilstand skal opfylde god økologisk tilstand.

Gunver Bennekou og Hans Schroll henviser til vandrammedirektivets artikel 4 og 11 og mener at der i modstrid med vandrammedirektivet, at der ikke er udarbejdet et indsatsprogram for Karl Sø og 90 % af de øvrige søer i hovedvandopland Randers Fjord, og at begrundelsen for den manglende indsats i forhold til fosforfjernelse også er i modstrid med vandrammedirektivet.

Skanderborg Kommune ønsker, at vandplanen tager stilling til situationer, hvor en sø (eks. Knud Sø og Ravn Sø) med målopfyldelse i denne periode ikke vil have det i næste planperiode, for at kunne iværksætte evt. indsats allerede nu.

Silkeborg Kommune betvivler, at effekten af de generelle virkemidler er nok i søer uden målrettet indsats (Borre Sø, Brassø, Bryrup Langsø, Damme vest for Tømmerby, Engetved Sø, Grauballe Mose, Hummel Sø, Julsø, Karl Sø, Kvind Sø, Kul Sø, Salten Langsø, Silkeborg Langsø vest, - midt, - øst, Stormose v. Funder, Thorsø, Tranevig, Ulv Sø, Vejlsø og Ørn Sø) og efterlyser målrettede virkemidler for at sikre målopfyldelse i søer, hvor målet ikke er nået.

Naturstyrelsens bemærkninger

Inddragelse af nyere data viser, at 11 søer i dag opfylder målsætningen god økologisk tilstand. For to søer er det imidlertid ikke muligt at fremskrive tilstanden til 2015. Rødding Sø, der er forholdsvis nyetableret, vurderes endnu ikke at være i ligevægt pga. intern belastning, mens støtteparametrene fosfor og kvælstof ikke understøtter klorofylindholdet i Bredvad Sø.

Inddragelse af nye data og ændring af klorofylmålet i Karl Sø fra 25 µg/l til 21 µg/l giver ikke anledning til særskilt indsats overfor den eksterne tilførsel af fosfor, da det på baggrund af belastningsopgørelsen og det fastsatte krav til klorofyl vurderes, at de generelle virkemidler i Grøn Vækst reducerer den eksterne belastning tilstrækkeligt til, at målopfyldelse er mulig. Omfanget af den interne belastning kendes ikke og det er derfor ikke muligt i denne planperiode at give søen indsats i form af sørestaurering.

Der henvises endvidere til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. indsatsprogrammets omfang og afsnit 2.5.2 vedr. begrundelsen ”manglende viden” i forhold til sørestaurering.

Virkemidler – forslag til indsats

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune har en række forslag til indsatser i søoplande, der kan sikre god økologisk tilstand: Fosforbalance på landbrugsarealer, indsats overfor regnbetingede udløb og ineffektive renseanlæg, forbedret spildevandsrensning fra spredt bebyggelse og restaureringsprojekter og

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

etablering af vådområder til afkortning af indsvingningstid for søer med utilfredsstillende vandkvalitet.

Gammelgård Sø Pumpelag v. Hans Lück gør indsigelse mod, at Skanderborg Kommune har afvist et færdigt projekt om genetablering af Gammelgård Sø som vådområdeprojekt i relation til opfyldelse af Grøn Vækst.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7 vedr. opsplitning af kilder og indsats.

I det omfang at de generelle virkemidler ikke er tilstrækkelige til at opfylde miljømålet, er der angivet supplerende indsats og kun i det omfang, at det mest omkostningseffektive virkemiddel, fosforfjernelse i ådale, ikke er tilstrækkeligt til at opnå den nødvendige indsats, er der i vandplanen givet forslag til hvilke virkemidler, der kan anvendes til at opnå den fastsatte indsats. Det er op til kommunerne at beslutte, hvilke virkemidler de vil anvende i de specifikke områder.

4.5.1 Randzoner

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune finder det ikke retvisende, at indregne en effekt af 10 m-randzoner for søer, hvor det reelt ikke er muligt at udlægge 10-m randzoner eller der overvejende er tale om i forvejen udyrkede strækninger langs vandløb. Favrskov Kommune vurderer, at effekten af udlagte randzoner omkring søer vil afhænge meget af kvaliteten af randzonen og anbefaler, at energiafgrøder ikke tillades udplantet i randzonerne omkring søer og vandhuller.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.6.2 vedr. randzoner.

4.5.2 P-ådale

Finansiering af fosfor-ådale

Sammenfatning af høringssvar

Patriotisk Selskab oplyser, at WEFRI A/S ikke umiddelbart er interesseret i et å-dals projekt i oplandet til Søbygård Sø, hvor der skal udlægges 16,6 ha til fosfor-ådal. Hvis det medfører, at yderligere areal skal tages ud af drift, skal dette erstattes fuldt ud.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til dets generelle høringsnotat afsnit 2.6.5.vedr. finansiering af fosfor-ådale.

Begrænset plads til fosfor-ådale og alternative forslag

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune efterlyser alternative virkemidler til indsats i oplandet til Søbygård Sø, hvis et å-dalsprojekt ikke kan gennemføres. Silkeborg Kommune samt DN Viborg har vurderet, at en række af de foreslåede P-ådale vil være umulige at udføre i praksis. Silkeborg Kommune foreslår at flytte indsatsen fra Avn Sø, Vrads Sande Sø, Elle Sø, Lyngsø og Vejlbo Mose til Bryrup Langsø, mens DN Viborg foreslår at flytte indsatsen fra Hald Sø til en anden ådal i Nørrås øvre opland, hvor indsatsen er mere relevant.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.6.5. vedr. begrænset plads til fosfor-ådale og alternative forslag.

Retningslinjer for etablering af P-ådale

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune efterlyser klare retningslinjer for etablering af P-ådale mht., hvordan og hvornår etablering igangsættes.

Danmarks Naturfredningsforening finder det uklart, om de 5 afvandede søer > 5 ha (Haustrup Sø, Ansø, Gammelgård Sø, Pittersø og Østersø) er de samme afvandede søer, der er foreslået som indsats som 5 P-ådale.

Naturstyrelsens bemærkninger

De 5 afvandede søer er ikke foreslået som indsats i form af P-ådale. Der henvises endvidere til det generelle høringsnotat afsnit 2.6.5. vedr. retningslinjer for etablering og bekymring for uheldige effekter.

4.5.3 Spildevandsrensning

Sammenfatning af høringssvar

Randers Kommune anfører, at der i vandplanen er anført evt. indsats overfor regnbetingede udledninger som en del af indsatsen til Langå Sø, hvilket skal drøftes med kommunen.

Kommunen har noteret, at der ikke har været nogen drøftelse af en indsats og at der ikke er fastlagt indsats overfor konkrete udløb til søen.

Naturstyrelsens bemærkninger

I vandplanen er der kun angivet et forslag til, hvilke virkemidler der kan anvendes til at opnå den fastsatte indsats. I det konkrete tilfælde ved Langå Sø er det mest omkostningseffektive virkemiddel, fosforfjernelse i ådale, ikke tilstrækkeligt til at opnå den nødvendige indsats og der er derfor anført indsats overfor regnbetingede udledninger som supplerende virkemiddel.

4.5.4 Sø-restaurering

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune efterlyser bæredygtige alternativer til sørestaurering med fokus på nedbringelse af ekstern belastning som virkemiddel.

Patriotisk Selskab mener, der skal ske en vurdering af, om de udgifter, der er ved en eventuel restaurering af Søbygård Sø, er rimelige i forhold til at nå målopfyldelse.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.6.13. vedr. sørestaurering.

4.5.5. Andehold

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov, Skanderborg og Silkeborg kommuner efterlyser tilstrækkelig hjemmel til regulering af andehold og andefodring og for Favrskov Kommunes vedkommende også regulering af put & take fiskeri.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Udsætning og fodring af ænder og fisk kan være et problem for miljøtilstanden i en lang række især mindre søer. Hverken andehold eller put & take fiskeri bliver reguleret i vandplanen, men reguleringen sker gennem bestemmelserne i sektorlovgivningen (naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, m.v.).

Der henvises endvidere til det generelle høringsnotat afsnit 2.2.7. vedr. andehold, afsnit 2.4.1. vedr. andeopdræt, afsnit 2.6.19. vedr. virkemidler i søer – Andeopdræt og afsnit 2.12 vedr. Retningslinje 33 (bemærkning: I den endelige vandplan benævnes denne ”Retningslinje 34”).

4.6 Sammenhæng med Natura 2000

Uoverensstemmelse mellem vandplaner og Natura 2000-planer.

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune bemærker, at der ikke i vandplanen er redegjort specifikt for, at de opstillede målsætninger og indsatser for de mange søer i habitatområder medfører gunstig bevaringsstatus i alle tilfælde. Da det forudsættes, at habitat-hensynene for vandområderne varetages i vandplanen, efterlyses en nøjere analyse af, i hvor høj grad det er tilfældet. Silkeborg Kommune anbefaler endvidere, at hensynet til gunstig bevaringsstatus for søer i Natura 2000 områder indgår med større vægt i planlægningen.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat afsnit 2.11. sammenhæng med Natura 2000-planerne.

4.7 Andre lokale forhold

Miljøfremmede stoffer og toiletvand fra både

Sammenfatning af høringssvar

Silkeborg Kommune foreslår planlægning for miljøfremmede stoffer og toiletvand fra både i forbindelse med den intensive sejlads i Gudenå-systemets søer.

Naturstyrelsens bemærkninger

Lystbåde, som anvendes i ferskvand, er omfattet af eksisterende bekendtgørelse 1215 om begrænsning af import, salg og anvendelse af biocidholdig bundmaling. Det fremgår heraf: **§ 3.** Import, salg og anvendelse af biocidholdig bundmaling til fritidsbåde, der overvejende anvendes i ferske vande, er forbudt.

Toiletvand fra lystbåde med sejlads i ferskvand reguleres i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 27. For anlæg mindre end 30 personækvivalenter er kommunen godkendende myndighed.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

5.0 Spildevand

5.1 Resume

Der er registreret 14 høringsvar vedrørende lokale forhold om spildevand i hovedvandoplandet til Randers Fjord. Høringsvarene kommer fra Silkeborg Kommune, Ikast-Brande Kommune, Favrskov Kommune, Randers Kommune, Horsens Kommune, Hedensted Kommune, Viborg Kommune, Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S, Ikast-Brande Spildevand A/S, Hedensted Spildevand A/S, Danmarks Sportsfiskerforbund distrikt Østjylland, Stenalt Land- og Skovbrug, Hulbæk Vandløbslaug og Jørn Tromholt Christensen.

Høringsvarene omhandler:

- datagrundlag ønskes opdateret
- mulighed for anvendelse af alternative virkemidler
- ønske om frafald af indsats

5.2 Datagrundlag og fagligt grundlag

Sammenfatning af høringsvar:

Silkeborg Kommune bemærker, at Toustrup Mark Renseanlæg er nedlagt i 2009. Spildevand indpumpes til Søholt Renseanlæg. Bryrup, Katrinedal og Lystruphave Renseanlæg er nedlagt. Spildevand indpumpes til Them Renseanlæg. Silkeborg Kommune bemærker, at i tabel 2.2.3 er følgende tre renseanlæg nedlagt: Skyttehusets Camping med udledning til Borre Sø, Lystruphave med udledning til Lystrup Å og Svejlbæk Færgedgård med udledning til Julsø

Favrskov Kommune bemærker, at Langskov Renseanlæg er nedlagt (2006), og spildevandet pumpes til Hadsten Renseanlæg

Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S bemærker, at Jeksen Renseanlæg er nedlagt (2005).

Horsens Kommune bemærker, at Voervadsbro, Østbirk og Underup Renseanlæg forventes nedlagt 2011-primus 2012. Herefter vil spildevandet blive pumpet ind til Brædstrup Centralrenseanlæg.

Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S bemærker, at Ballen Renseanlæg nedlægges i 2013 og spildevandet afskæres til Skovby Renseanlæg i vandområde 1.7 Århus Bugt. Alken Renseanlæg er nedlagt i 2010 og afskåret til Skanderborg Renseanlæg. Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S bemærker endvidere, at Hørning og Jeksen Renseanlæg står nævnt i bilag 6.3 i teknisk baggrundsrapport for Hovedopland 1.5. Renseanlæggene ligger i Hovedopland 1.7 Århus Bugt. Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S bemærker desuden, at Ballen Renseanlæg figurerer to gange i samme bilag 6.3.

Hedensted Kommune og Hedensted Spildevand A/S bemærker, at selskabet har en markant højere baseline 2015 for de berørte parametre på Tørring og Åle Renseanlæg.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at Klovborg Renseanlæg ved det udpegede udløb i Klovborg Bæk nedlægges i år 2010-2011, hvorefter der kun udledes overfladevand fra dette udløb. Ikast-Brande Kommune bemærker endvidere, at målestation 02-0108 er brugt til at vurdere tilstanden i Klovborg bæk, hvor udløb til renseanlægget ligger. I WinBio viser DVFI-prøver fra 2005,

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

2006, 2007 og 2009 ved denne målestation, at faunaklassen er 5. Det stemmer ikke overens med, at tilstanden er angivet som faunaklassen 4.

Ikast-Brande Spildevand A/S bemærker, at Klovborg Renseanlæg nedlægges i 2012 og hele Klovborg separatkloakeres. Ikast-Brande Spildevand A/S bemærker endvidere, at der er fejl i datagrundlaget for regnbetinget udløb nr. KC5010U, der er udløb fra Klovborg Renseanlæg.

Naturstyrelsens bemærkninger:

Naturstyrelsen har foretaget en opdatering af datagrundlaget på spildevandsområdet således, at data frem til og med 2010 inddrages. Planerne er derfor baseret på de nyeste tilgængelige data, hvor de findes. Kun i de tilfælde hvor nye data ikke findes, er ældre data inddraget, idet ældre data er bedre end ingen data. Kommunernes opdateringer i WinRis og andre landsdækkende databaser i medfør af dataansvarsaftalen har Naturstyrelsen derfor også inddraget i de endelige vandplaner.

Kommunernes planlægning af fremtidige tiltag indtil 2015, som fremgår af godkendte spildevandsplaner er medtaget i vandplanernes baseline.

Naturstyrelsen har desuden medtaget resultater af vandløbsundersøgelser, der ligger i WinBio frem til og med 2010, således at vandløbsvurderinger, der ligger til grund for spildevandsindsatsen, ligeledes bygger på de nyeste data.

Alle tabeller bliver tilrettet efter opdatering af datagrundlaget.

Naturstyrelsen henviser til WebGIS, hvor det for alle punktkilder fremgår, hvilke udledte mængder der anvendes i både status og baseline, dvs. det vil fremgå, om der er forudsat ændringer frem til baseline.

Renseanlæg nedlagt før 2010 medtages ikke i vandplanen.

Naturstyrelsen har indarbejdet oplysningerne fra kommuner og spildevandsselskaber i vandplanen.

5.3 Virkemidler og indsatsprogram Indsats på regnbetingede udledninger

Sammenfatning af høringssvar:

Randers Kommune bemærker, at det regnbetingede udløb nr. D02F040 giver anledning til en væsentlig udledning og ikke det regnbetingede udløb nr. D02F026. Begge regnbetingede udløb har udløb ved D02U026 til Ladegårdsbækken i Randers. Derfor foreslår Kommunen, at indsatsen rettes i mod det regnbetingede udløb nr. D02F040.

Hedensted Spildevand A/S vurderer, at flere udpegede regnbetingede udløb kan være udpeget på et forkert grundlag. Det drejer sig om udløb nr. UUL10 i Lindved Bæk og udløb nr. UUL4 i Uldum Lilleå. Kommunen og selskabet vil undersøge årsagen til udpegningerne i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale handleplan.

Skanderborg Forsyningsvirksomhed A/S bemærker, at udløb nr. U5.11 bør udgå af listen over regnbetingede udløb, hvor der er stillet krav til supplerende indsats. Den generelle retningslinje 7 i vandplanen er overholdt.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Ikast-Brande Kommune bemærker, at krav til indsats ved regnbetinget udløb nr. KC5010U (Klovborg Bæk) bør udgå af vandplanerne.

Favrskov Kommune anbefaler ikke supplerende indsats ved fire regnbetingede udløb (A0665ZU (Engvej i Hadsten), A29020U (Grønningen i Hadsten), U5a (Fasanvej i Hinnerup), U4a (Nørregade i Hinnerup)), da miljømål er opfyldt. Favrskov Kommune undersøger endvidere kilden til en ukendt udledning, som er årsag til manglende målopfyldelse i Hovbækken. Kommunen anbefaler derfor, at A11100U (Østergade i Hadsten) ikke udpeges til supplerende indsats.

Randers Kommune bemærker, at oplandet til udløbet M0201RUU i Jebjerg er separeret, og separering af afløbssystemet i Linde, der har udløb via regnbetinget udløb nr. NU28, er i gang og forventes afsluttet i 2011.

Naturstyrelsens bemærkninger:

Naturstyrelsen fastholder indsatsen ved de udpegede regnbetingede udløb i Hedensted Kommune og ved Ladegårdsbækken i Randers. Naturstyrelsen bemærker, at kommunen i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale handleplan kan foreslå en alternativ gennemførelse af indsatsen overfor udledning af organisk stof, blot det sikres, at det er tilstrækkeligt til at opnå målopfyldelse.

Naturstyrelsen bemærker, at indsatsen ved regnbetinget udløb nr. U5.11 i Skanderborg kommune er fjernet, da målsætningen er opfyldt. Endvidere er indsatskravet fjernet fra overløbet ved Klovborg Renseanlæg, da Klovborg By separatkloakeres, og vandløbsmålsætningen er opfyldt. Ligeledes er indsatskravet ved de fire regnbetingede udløb i Favrskov kommune fjernet fra vandplanen, da miljømål er opfyldt.

Naturstyrelsen bemærker, at indsatskravet ved overløbet A11100U (Østergade i Hadsten) i Favrskov Kommune er fjernet, da forureningen skyldes en ukendt punktkilde. Endvidere er indsatskravet fjernet fra regnbetinget udløb nr. M0201RUU i Jebjerg og regnbetinget udløb nr. NU28 i Linde, da oplandene er separeret.

Indsats på renseanlæg

Sammenfatning af høringssvar:

Norddjurs Kommune søger tidsfristforlængelse for tilløb til Stenalt Møllebæk nedstrøms Voer og dermed for den indsats, der er foreslået for Voer Renseanlæg. Kommunen bemærker, at det vil være en fordel først at separatkloakere bl.a. større dele af Ørsted by, inden Voer sluttet til transportsystemet. Ifølge spildevandsplanen nedlægges Voer Renseanlæg, og spildevandet afskæres til Randers Renseanlæg i 2. planperiode.

Stenalt Land- og Skovbrug bemærker, at før der iværksættes ændret vedligehold og restaurering af vandløb ved matrikel 1a Stenalt Hgd., Ørsted, skal der tages hånd om tilførslen af organisk stof fra spildevand dels fra Voer rensningsanlæg, dels fra overfladevand fra Ørsted By.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger:

Med henblik på at opnå et mere ensartet grundlag for udpegningen af vandløb i vandplanerne, er der gennemført en tilpasning af hvilke vandløb, vandplanernes indsatsprogram specifikt forholder sig til. Tilpasningen medfører en reduktion fra ca. 28.000 km til ca. 22.000 km.

I forbindelse med denne tilpasning er vandløbet ved Voer renseanlæg udgået af vandplanen, og der er ikke længere krav om indsats til renseanlægget.

Vedrørende tidsfristforlængelse henvises der til afsnit 2.2.5 i det generelle høringsnotat. Naturstyrelsen bemærker, at Norddjurs Kommune er kommet med alternative forslag til reducere af spildevandsbelastningen i Kommunen. Kommunen kan i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale handleplan foreslå en anderledes indsats, blot det sikres at det er tilstrækkeligt til at opnå målopfyldelse.

Forslag til alternative indsats

Sammenfatning af høringssvar:

Danmarks Sportsfiskerforening, distrikt Østjylland bemærker, at Skanderborg Kommune har valgt delvis at oprense Sorte Sø for tidligere tiders udledning fra renseanlæg. Den valgte løsning indebærer, at kvælstof og fosfor i stort omfang og i mange år vil skylle ud i Skanderborg Sø via Lille Sø. Denne udledning bør passere gennem renseanlægget.

Randers Kommune foreslår, at der peges på indsats overfor Virring Renseanlæg, og at indsatsen overfor enkeltudledninger fra den spredte bebyggelse i hele oplandet til Oksnebæk bortfalder.

Hulbæk Vandløbslaug vil gerne have at overløbet fra Ørum Renseanlæg ikke ledes direkte i Morrild Bæk og videre i Hulbæk Søbæk. Hulbæk Vandløbslaug vil gerne have etableret sandfang, hvor det måtte være nødvendigt, så tilførselen af overfladevand fra Velds, Ørum, Møllerup, Kvorning, Foulum, Formyre og Tjele Gods ikke belaster Hulbæk Søbæk med sand og andre aflejringer.

Jørn Tromholt Christensen bemærker, at det bør undersøges, om rensning af spildevandet fra Virring By sker tilfredsstillende i dag, eller om man ved forbedret spildevandsrensningen kan hæve faunaklassen i Oksnebæk fra 4 til 5.

Naturstyrelsens bemærkninger:

Kommunen har i forbindelse med udarbejdelse af den kommunale handleplan mulighed for at foreslå en alternativ indsats for nedbringelse af udledningen af organisk stof, blot det sikres, at det er tilstrækkeligt til at opnå målopfyldelse. Der er målopfyldelse i Oksnebæk nedstrøms Virring, hvorfor indsats overfor spredtbebyggelse ikke er aktuel.

5.3.1 Spildevandsrensning i det åbne land

Sammenfatning af høringssvar:

Favrskov Kommune bemærker, at ejendomme omkring Clausholm Slot bør betragtes som alle andre ejendomme i det åbne land, og området bør udpeges til forbedret spildevandsrensning. Status for Clausholm foreslås ikke længere at være et privat renseanlæg på 30 PE.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Favrskov Kommune anbefaler, at spildevandsoplandene til Sølund Sø, Rolbæk og Vissing Bæk opdateres.

Randers Kommune foreslår, at der ikke skal ske en indsats overfor spredt bebyggelse ved Langkastrup Bæk. Begrundelse: Langkastrup Renseanlæg er nedlagt i 2003, men der er fortsat udledning af opspædet spildevand. Pga. udledningssted er 2 ejendomme ikke årsag til forurening opstrøms rørledning i Langkastrup Bæk.

Randers Kommune foreslår endvidere, at de udpegede områder ved Karlsberggrøften ændres, så nogle østlige områder udgår af udpegningen. Randers Kommune foreslår ligeledes, at de udpegede områder fra spildevandsplanen anvendes, så området ved Hedeby Bæk udgår af udpegningen.

Naturstyrelsens bemærkninger:

Naturstyrelsen bemærker, at Clausholm fortsat er udpeget til supplerende indsats for forbedret spildevandsrensning. Kommunen har ikke ændret status for Clausholm i databasen WinSpv, hvor Clausholm er registreret som privat renseanlæg på 30 PE i Winspv.

Naturstyrelsens indsats overfor den spredte bebyggelse knytter sig til vandløbsstrækninger med tilknyttede oplande og ikke til konkrete ejendomme. På baggrund af Naturstyrelsens udpegede områder, er det ved vandplanernes vedtagelse kommunernes opgave at udpege de konkrete ejendomme, der skal have påbud om forbedret spildevandsrensning. Der er i 2011 konstateret målopfyldelse i Langkastrup Bæk.

5.4 Andre lokale forhold

Ingen høringssvar under dette emne.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

6.0 Grundvand

6.1 Resume

Der er modtaget hørings svar fra 5 kommuner og fra 2 organisationer.

Hørings svarene omhandler:

- Rettelser til datagrundlag
- Påvirkninger
- Andre lokale forhold

6.2 Miljømål

Ingen hørings svar indkommet

6.3 Datagrundlag og fagligt grundlag Kortbilag ”generelle indsatsområder”

Sammenfatning af hørings svar

Favrskov Kommune påpeger, at indvindingsoplandet til Rigtrup Vandværk er placeret forkert i kortbilaget ”generelle indsatsområder”.

Horsens Kommune foreslår ændringer i kortbilaget ”generelle indsatsområder” for 5 vandværker.

Silkeborg Kommune fremsender liste over en række vandværksboringer, hvor de foreslår ændringer i kortbilaget.

Viborg Kommune påpeger, at en række vandværksboringer ikke bruges mere og at et vandværk ikke er alment. Kommunen foreslår en konsekvensretning i GIS-temaerne ”generelle indsatsområder” og ”nitratfølsomme indvindingsområder”.

Naturstyrelsens bemærkninger

Temaet ”generelle indsatsområder” eksisterer ikke længere, men er på WebGIS erstattet af teamet ”Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor”. Dette tema er ikke særskilt opdateret i forbindelse med vandplanen.

Revision af OSD

Sammenfatning af hørings svar

Randers Kommune ønsker OSD ved Vils revideret (udvidet i øst, reduceret i vest pga. hensyn til byudvikling).

Favrskov Kommune anmoder om, at få reduceret OSD-områderne, så de svarer til det forventelige fremtidige regionale vandressourcebehov og i størst muligt omfang tager hensyn til lokal byudvikling.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen foretager en eventuel revision af eksisterende OSD i forbindelse med den afgiftsfinansierede grundvandskortlægning i de pågældende områder. Der er ikke grundlag for at inddrage nye områder som OSD, da der ikke foreligger geologisk kortlægning i de foreslåede områder.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

OSD er udpeget som den væsentlige, statslige drikkevandsressource ud fra eksisterende viden. Den statslige afgiftsfinansierede grundvandskortlægning kan føre til ændringer i områdeudpegningen. Udpegningen sker således ud fra kendskabet til, hvor der findes drikkevand af national interesse. Derfor kan der i områder være større ressource, end der lokalt er behov for og omvendt være mangel på lokal ressource i andre områder.

Kortbilag ”generelle indsatsområder” og ”NFI” pga. ny kortlægning

Sammenfatning af høringssvar

Horsens Kommune har fundet anledning til at revidere de indvindingsoplande, som er fastlagt i forbindelse med den afgiftsfinansierede kortlægning i 2009 og ønsker de nye indvindingsoplande for Brædstrup Vandværk og Voervadsbro Vandværk inddraget i kortbilaget ”generelle indsatsområder”. Der er også udpeget nye nitrutfølsomme indvindingsområder.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen tager Horsens Kommunes udpegning af reviderede indvindingsoplandene for Brædstrup Vandværk og Voervadsbro Vandværk til efterretning på baggrund af kommunens dokumentation og indarbejder dem i WebGIS. På samme baggrund indarbejder Naturstyrelsen de nye nitrutfølsomme områder inden for de to indvindingsoplande.

Manglende grundvandsforekomster

Sammenfatning af høringssvar

Viborg Kommune påpeger, at to mindre områder i OSD mangler at blive udpeget som grundvandsforekomster.

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen vil til den kommende vandplan se på, om og hvordan udpegningsgrundlaget skal justeres, f.eks. efter nyeste viden fra den statslige afgiftsfinansierede grundvandskortlægning.

Kvantitativ tilstand og opdeling efter oplandsgrænser

Sammenfatning af høringssvar

Vandrådet i Skanderborg ønsker at få uddybet begrundelsen for forskellen mellem ”god” kvantitativ tilstand for forekomster i Randers Fjord og ”ringe” i Århus Bugt.

Naturstyrelsens bemærkninger

Alle hovedvandoplande er opdelt efter oplandsgrænsen, og indenfor disse grænser er tilstandsvurderingerne foretaget.

6.4 Påvirkninger

Påvirkningsgrad i vandløb

Sammenfatning af høringssvar

Favrskov Kommune ønsker den maksimale påvirkningsgrad af Q_{min} hævet fra 10 til 15 % i to vandløb ved hhv. Hammel Vandværk og Hadsten Vandværk, der begge opfylder vandløbenes økologiske tilstand jf. DVFI ved den nuværende indvinding til drikkevand.

Viborg Kommune ønsker den maksimale påvirkningsgrad af Q_{min} hævet på flere vandløb.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen efterkommer anmodningen fra Favrskov Kommune på baggrund af den givne dokumentation, med henvisning til, at der er tale om en beskeden stigning i påvirkningsgraden.

Naturstyrelsen efterkommer anmodningen fra Viborg Kommune på baggrund af den givne dokumentation.

Påvirkning af vandløb

Sammenfatning af høringssvar

DN mener ikke, det er i orden, at den nuværende påvirkning af to vandløb accepteres ved at opjustere den tilladte påvirkningsprocent. DN kan kun tolke teksten således, at ved at videreføre udpumpning af grundvand til nødlidende vandløb undgås anvendelse af tidsudsættelse for opnåelse af god tilstand for grundvandsforekomsten og god økologisk tilstand for vandløbet. DN finder imidlertid ikke det er i overensstemmelse med direktivet at fastholde en overudnyttelse og afbøde vha. kunstige midler og samtidigt undlade at levere begrundelsen for at tidsudskyde en indsats for manglende målopfyldelse.

Naturstyrelsens bemærkninger

Retningslinje 38b og e giver mulighed for at opjustere en påvirkningsprocent på visse betingelser og tillade vand for at opfylde miljømålene. Der er dermed ikke tale om at undgå at anvende undtagelser.

Påvirkning af vandlidende naturtyper

Sammenfatning af høringssvar

DN finder, at der allerede i indeværende periode til 2015 bør justeres tilladelser til vandindvinding, særlig for den vestlige del af vandplanområdet, hvor der er oplagte problemer med vandlidende naturtyper. Der er i dag ca. 70 % vandindvinding af drikkevandskvalitet og ca. 30 % vandindvinding til markvanding, golfbanevanding, dambrug m.m.

Naturstyrelsens bemærkninger

Kommunerne er vandforsyningsmyndighed ifølge vandforsyningsloven. Det betyder, at kommunerne giver tilladelser til vandindvinding ud fra en opgørelse af grundvandsressourcens størrelse og ud fra en vurdering af, om indvindingen påvirker den langsigtede grundvandsdannelse samt vandløb, søer og vandafhængige terrestriske naturtyper.

6.5 Sammenhæng med Natura 2000

Ingen høringssvar indkommet

6.6 Andre lokale forhold

Sammenfatning af høringssvar

DN nævner 8 forekomster i ringe tilstand og kan acceptere, at der mangler viden om grundvandets kontakt til overfladevand mv., men denne viden må så hentes med en overbevisende indsats i 1. planperiode.

Det sidste afsnit om, at der er forsinkelse fra en indsats gøres, til den viser sig i grundvandet, og at det fører til udsættelse af målopfyldelsen, er jo indlysende. Men DN undrer sig over, hvorfor det giver anledning til ikke at gøre en indsats nu – eksempelvis overfor nitrat i de kendte problemområder.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

Naturstyrelsens bemærkninger

Naturstyrelsen vil til den kommende vandplan vurdere vidensgrundlaget omkring kontakt mellem grundvand og overfladevand. Herunder inddrages nyeste viden og resultater fra den statslige afgiftsfinansierede grundvandskortlægning.

Målopfyldelse af kemisk tilstand hvad angår grundvandets benyttelse som drikkevand sker i de kommunale indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Indsatsplanerne udføres indenfor Områder med Særlige Drikkevandsinteresser, der er udpeget som de væsentlige, statslige drikkevandsressourcer og indvindingsoplande til almene vandforsyninger udenfor OSD. Ved aflevering af Naturstyrelsens statslige afgiftsfinansierede grundvandskortlægning til kommunerne, der skal bruges af kommunerne til at udarbejde indsatsplaner, kan Naturstyrelsen udpege indsatsområder med hensyn til nitrat. Der skal derfor ikke ske en indsats på hele forekomstens areal, men kun hvor den er særlig sårbar, og der derfor udvaskes særlig meget nitrat. Denne indsats skal forbedre hele grundvandsforekomstens kvalitet i den del, der ligger indenfor Områder med Særlige Drikkevandsinteresser.

Lokalt høringsnotat for vandplan 1.5 Randers Fjord

7.0 Særlige emner

7.1 Resume

I hovedvandopland til Randers Fjord er der under de særlige emner modtaget hørings svar omhandlende:

- Tange Sø
- Ejendomsret og økonomi

7.2 Akvakultur

Ingen hørings svar under dette emne.

7.3 Kraftværks søer

Sammenfatning af hørings svar

Der er modtaget i alt 22 hørings svar vedr. Tange Sø, Tangeværket og de fremtidige passageforhold i Gudenåen forbi Tangeværket og Tange Sø. Hørings svarene kommer fra én statslig myndighed, 4 kommuner, 3 virksomheder, 11 organisationer/grupper af organisationer og 3 privatpersoner.

Naturstyrelsens bemærkninger

Der henvises til det generelle høringsnotat, afsnit ”2.6.8. Fjernelse af spærringer” (Kraftværks søer).

7.4 Havne og klappladser

Ingen hørings svar under dette emne.

7.5 Ejendomsret og økonomi

Sammenfatning af hørings svar

Der er i oplandet til Randers Fjord 48 lodsejere, der har indsendt hørings svar, hvori anføres, at der mangler proportionalitet mellem mål og midler. Ligeledes har 13 lodsejere i hørings svaret påpeget at Vandplanen er i strid med Grundlovens §73 som omhandler Ejendomsrettens ukrænkelighed og 90 lodsejere skriver at de forventer fuld kompensation/erstatning som følge af eventuelle indgreb.

Naturstyrelsens bemærkninger:

Naturstyrelsen henviser til det generelle høringsnotat kapitel 2.7 for så vidt angår kompensation og sammenhæng mellem mål, virkemidler og økonomi og kapitel 2.8.1 angående ejendomsrettens ukrænkelighed og ekspropriation.